

Poštnina v SHS plačana v gotovini.

CVETJE

z urlov
sv. Franciska

1226 ~
1926

TEBI • O • SERAF • LUBEZNI

Vsebina 11.—12. zvezka.

	Stran		Stran
Okrožnica sv. očeta Pija XI.	163	Razgled po serafinskem svetu	190
Asketična šola ali vadnica popolnosti	181	Priporočilo v molitev	192
Spomini iz misijonskega življenja	185	Zahvala za uslišano molitev	192

„Cvetje“ izhaja v začetku vsakega drugega meseca. Naročnina znaša za celo leto 10 Din. — Naslov za naročila »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Na znanje! Cvetje bo izhajalo tudi prihodnje leto po obliki, velikosti in ceni isto ko letošnje leto. Asketična šola bo razpravljala o duhovnem branju, duhovnih pogovorih, o dobrem namenu ko pomočkih popolnosti; za tiste ki se za njo trudijo, zelo važno. P. Angelik bo zgodovino provincije, ki jo je v slavnostnem zvezku začel, v zvezkih prih. leta nadaljeval in povedal mnogo zelo zajemljivega. Razlaganje malega oficija bomo nadaljevali. Priporočili smo se tudi p. Adolfu, naj svoje spomine nadaljuje.

Temu zvezku smo priložili položnice, da boté lahko naročnino za l. 1927. poslali. Naročnina znaša 10 Din; če pa kedo kaj zraven priloži, se mu za dar že naprej lepo zahvalimo z „Bog plačaj!“

Slavnostnega izvoda Cvetja imamo nekaj v zalogi, kaker tudi par sto večjih slik smrti sv. Frančiška, ki so pripravne za okvir. Ta slavnostni zvezek stane 15 Din, podoba sama posebej pa 5 Din.

Kedor dobi enega novega naročnika, dobi v dar lepo barvano podobo smrti sv. Frančiška, kakršna je v jubilejnim zvezku, kedor jih pridobi pet, dobi jubilejni zvezek Cvetja brez pesmi na notah, kedor jih pridobi deset, bo dobil vezan molitvenik „Življenja pot“, kedor jih pa pridobi še več, bo dobil za vsakih nadaljnjih pet poleg molitvenika še jubilejni zvezek in šest lepih razglednic. Prosimo pa, da nam nove naročnike naznanite zadnji čas do 9. decembra, denar pa pošljete ali takoj ali zadnji čas do 7. januarja. Dne 10. januarja bomo pa darove oddali na pošto. Te darove dobi vsakedo, ki se zanje zglesi in jih zasluži, četudi ni v tretjem redu ali naročnik Cvetja. Začnite pa takoj nabirati nove ude, da vas bo mnogo zaslužilo molitvenik, ali vsaj jubilejni zvezek Cvetja, ki obsega 35 lepih podob. Naslov napravite: Cvetje, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Književnost.

Pri upravi Cvetja dobite sledeče knjige:

1. **Življenja pot**, ki obsega najpotrebniše nauke, odpustke, oficij bl. D. M. in molitve za tretjerednike. Stane 25 Din erdeča, 30 Din zlata obreza. Poštnina posebej.
2. **Red za ljudi** živeče mej svetom t. j. razlaga tretjerednih dolžnosti in milosti. Stane po pošti 5 Din, v zalogi 4-50 Din.
3. **Sprejemnice** za tretji red po 2 Din.

CVETJE

XLIII. tečaj. V Ljubljani, november - december 1926. 11.-12. zvezek.

Okrožnica sv. očeta Pija XI.

za sedmo stoletnico blažene smrti sv. Frančiška.

Vsem častitim bratom patrijarhom, primatom, nadškofom, škofom in drugim krajevnim rednim višjim pastirjem, ki žive v miru in zvezi z apostolsko stolico: o svetem Frančišku Asiškem, ko poteka sedemstoto leto po njegovi smrti. —

Častiti bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov!

Veliko jubilejno leto je v našem častitljivem mestu Rimu veliko duš, ki so zadostile predpisanim pogojem, docela spravilo z Bogom, mnogim vernim pa dalo spodbude, da bi začeli popolniše živeti. Da bi se vsi verni po celem svetu mogli udeležiti njegovih sadov, zato smo sveto leto, sedaj podaljšali do konca tekočega leta. Kot nekaj vrhunec in venec duhovnih dobičkov, nad vse velikih, ki smo jih že prejeli od svetega leta ali pa jih še upamo doseči, se bodo zdaj — tako smo vsaj Mi prepričani — pridružile dobrine iz spominske svečanosti na čast sv. Frančišku Asiškemu. Zakaj vesoljni svet se pravkar pripravlja na to proslavo, ko poteka sedmo stoletje, odkar je sveti Frančišek svoje zemeljsko pregnanstvo srečno zamenjal za nebeško domovino. Previdnost božja je poslala tega izrednega moža, ne samo v to, da bi poboljšal razburkano dobo, v kateri je živel, ampak tudi zlasti zato, da bi se ob njem duhovno prenavljala krščanska družba vseh časov. In zategadelj ga je Naš neposredni prednik določil za nebeškega zaščitnika takozvani „Katoliški Akciji“. Zatorej se pač spodobi, da tisti Naši sinovi, ki se trudijo na tem polju, sv. Frančišku prepevajo hvalo soglasno obenem z mnogoštevilno frančiškansko družino; naj kličejo sodobnemu svetu v spomin ter poveljujejo njegova dela, njegove čednosti in njegovega duha! Pri tem pa je treba zavreči ono izmišljeno in pokvarjeno podobo serafinskega moža, ki ugaja bodisi pristašem novodobnih zmot bodisi moškim in ženskim, mestno

udobnost in razvajeno razkošje ljubečim. Takó, da bodo vsi krščanski verniki posnemali in upodabljali v sebi prav tisto vzorno obliko svetosti, katero je on sam v sebi izklesal in upodobil, sestavljeno po čistosti in preprostosti evangeljskega nauka. Naša izrečna želja je: obhajanje božje službe ter javne slavnostne prireditve, predavanja in cerkveni nagovori v teku spominskega leta: vse naj meri na to, da se bo sè zunanjimi izrazi resnične notranje pobožnosti proslavljaj Serafinski Očak povsem takšen, kakršen je bil v resnici po darovih narave in milosti, katere je znal čudovito uporabljati v dosego najvišje popolnosti svoje in svojega bližnjega; prav takšen, ne drugačen ali celo mož nasprotne vrste. Predrzo vsekaker ravna, gdorkoli primerja med seboj junake svetosti, ki jih je Bog poklical v nebeško domovino, izmed katerih je Sveti Duh tolažnik izvolil nekatere za to, druge za drugo opravilo, da bi vsak izvršil svojo posebno nalogo pri umrljivih ljudeh. — Takšno primerjanje izhaja večinoma iz nevrejenih strasti, ne donaša nikake koristi in dela krivico Bogu samemu, delivcu svetosti. Kljub temu se pa vender zdi, da ni bilo nobenega svetnika, iz katerega bi bolj podobno in izrazito odsevala podoba Kristusa Gospoda in pa evangélijski način življenja kaker iz svetega Frančiška. Njega, ki se je sam imenoval „Glasnika Vélikega Kralja“, so zatorej prav upravičeno nazvali „drugega Kristusa“, ker se je izkazal družbi svojih sodobnikov in pa bodočim stoletjem kot nekaj na novo oživiljen Kristus. Takó se je dosledno zgodilo, da Frančišek še danes živi pred očmi vseh ljudi in da bo živel pri vseh prihodnjih rodovih. Kedo bi se temu čudil, saj so tisti, ki so prvi izmed vrstnikov njegove dobe pisali o življenju in delih svojega Očeta in zakonodavca, njega imeli za malodane večjega in bolj vzvišenega kaker premore človeška narava: saj se dalje Naši predniki, ki so s Frančiškom prijateljsko občevali, niso obotavljali priznati, da ga je Bog v svoji previdnosti poslal v zveličanje ljudstva in v varstvo sveti Cerkvi! — Zakaj neki še zdaj, ko je preteklo že toliko let po smrti Serafinskega moža, prekipevajo katóličani v pobožni ljubezni do njega z nekako novo gorečnostjo in čemu celò nekatóličane prevzema ognjevito občudovanje? Ali ne zato, ker njegova vzorna podoba dandanes še prav tako veličastno in jasno žari pred duhovnimi očmi človeštva kaker nekedaj, in ker moč njegove čednosti še vedno premore v uajvečji meri biti narodom v ozdravljenje? Ali ne hrepene zató po tej krepostni móči takó goreče, ali je ne kličejo zategadelj na pomoč?! Zakaj njegova poboljšujoča delavnost se je tako vsestransko raztezala na vse človeštvo, da je najprej na široko obnovila čisto vero in nepokvarjeno npravstvenost; nató je pa z razlogi evangélske ljubezni in pravičnosti še bolj na globoko prekvasila in uredila skupno in takozvano družabno življenje.

Vzvišenemu in srečnemu dogodku, ki se bliža z naglimi koraki, se najbolj primerno spodobi, da vzbudimo v krščanskem ljudstvu Frančiškovega duha, ki se prav nič ne razlikuje in v ničemer ne oddaljuje od evangélskega mišljenja in vedenja; in sicer s tem, da pokličemo v zveličaven spomin nauke Asiškega Očaka in zglede njegovega življenja, zlasti zdaj, ko se tako ugodno strinjata čas in zadeva. Vi pa, častiti bratje, boste vernikom

naznanili in raztolmačili Naš nagovor. Želimo namreč v pobožnem češčenju in ljubezni do sv. Frančiška tekmovati z neposrednimi predniki Našimi, ki niso nikoli pripustili, da bi šel mimo kak stoletni spomin bodisi znamenitih dni njegovega življenja ali del njegovih, ne da bi tak spomin pojasnili vernikom z veljavo apostolskega učiteljstva in ukazali slovesno praznovanje. Pri tej priliki se z največjim srčnim veseljem spominjamo, — in z Nami se spominjajo gotovo vsi, ki imajo cvetočo mladost že davno za seboj — kako je povsod užgalo v srcu ljudstva gorečo ljubezen do sv. Frančiška in njegovih ustanov apostolsko pismo „Auspicato“, katero je Leon XIII. izdal pred štiriinštiridesetimi leti, ko je bilo takisto dopolnjeno sedmo stoletje, odkar je Asiški mož zagledal luč sveta. Takrat se je ta navdušena ljubezen razodela dejansko v mnogovrstnih izrazih pobožnega češčenja in v nekaki zelo zaželeni duhovni prenovitvi. Potemtakem ne moremo razumeti, zakaj ne bi mogel bližajoči se dogodek, enako tehten in pomenljiv, doseči enakega končnega uspeha. Da, razmere, v kakršnih živi sedanja krščanska družba, obetajo celò še veliko večje sadove. Komu namreč ni znano, da so sedaj ljudje splošno pričeli višje ceniti duhovne dobrine in da so narodi, po izkušnji prejšnje dobe, spoznali to resnico: ne moremo upati, da dosežemo zanesljivo mir in varstvo, ako se ne povrnemo k Bogu — komu ni znano, da se ljudstva zatò sedaj ozirajo na katoliško Cerkev kot edino sredstvo rešenja? — In razen tega: ali ni srečno naključje, da se omenjeni odpustki rimskega jubileja, ki smo jih razširili na ves svet, istočasno snidejo s tole stoletno slovesnostjo, ki se nikaker ne more ločiti od duha spokornosti in ljubezni?!

Častiti bratje! Dobro je znano, kako težavna in kako bridka je bila doba, v kateri je živel sveti Frančišek. Priznavamo: krščanska vera je bila tedaj v ljudstvu globoko ukorinjena. Dokaz temu je, da niso za plačo najeti vojaki, temuč meščani vseh stanov ponesli vojne zastave v Palestino iz svetega navdušenja, da bi oslobodili Kristusov grob. Toda na njivo Gospodovo so se polagoma vteple krive vere, kaker kače so se plazile in razlezle, bodisi da so jih očitno razširjali znani njih početniki, bodisi na skrivaj prikriti verski mešetarji. Le ti so skazovali ostro življenje in neki prihlinjen videz kreposti in npravnosti. Takó so lehkó premotili preproste in pa omahljive ljudi. Iz teh krivoverstev so se med množice razsipale nevarne iskre sovražne upornosti. Bili so nekateri, ki so madeže zasebnikov naprtili in očitali Cerkvi božji ter so ošabno govorili, češ da so v njeno poboljšanje poslani od Boga. Ali ne dolgo nató so zavrgli nauke in veljavo apostolskega sedeža in tako očitno pokazali, kakšni nameni so jih vodili. Docela je dognano, da se je večina izmed njih kmalu vdala nečistosti in razuzdanosti, da so napravili nered in zmedo v javnem življenju in da so spodkopavali temelje vere, zasebne lasti, družine in države. Takrat se je namreč zgodilo to, kar se mnogokrat opaža tu in tam v teku stoletji: upori, naperjeni zoper Cerkev in državo, korakajo skupaj in se medsebojno podpirajo. Čeprav je katoliška vera še ostala v srcih bodisi nedotaknjena ali pa vsaj ne popolnoma zatemnjena, je pa vendar evangéljski duh skorej zginil in tedaj je

ljubezen Kristusova tako omrznila, da se je zdela kaker zadušena. Naj se ne spominjamo preprirov tistih, ki so držali tukaj z državo, tamkaj pa s Cerkvijo; naj omenimo le, kako so se italška mesta medseboj uničevala v notranjih bojih! Nekatera so se skušala osloboditi gospostva enega oblastnika in tako doseči državljansko prostost, zopet druga mesta, zlasti izmed večjih, so si prizadevala, da bi si podvrgla manjša mesta; ali pa so se v enem in istem mestu borile stranke medseboj za nadvlado. Odtod so pa izvirali na obeh straneh nečloveški poboji, sledilo je pogostno požiganje, ropanje in opustošenje posameznih krajev, mnogi so bili iztirani v pregnanstvo, njih imetje in premoženje pa je zasegla državna oblast. Usoda velike večine je bila nad vse žalostna, ker je bila le prevelika razlika med gospôdo in podložniki, med takozvanimi večjimi in manjšimi — med gospodarji ter najemniki; stanovska razlika je bila večja kaker bi bilo dopustno po dostojanstvu človeške narave; zraven so pa mogočnejši imeli navado stiskati in mučiti slabotnije izmed ljudstva, ne da bi bili kaznovani. Vse pa, kolikor jih ni pripadalo najbednišemu sloju, je prevzela silna in brezobzirna sebičnost in podžigal nenasitljiv pohlep po bogastvu. Postave, ponekod izdane zoper potrato, so bile brez uspeha. Premožni so se bahali in izkazovali z nespametno gizdavo nošo, z razkošnimi pojedinami in vsakovrstnimi veselicami. Uboštvo in ubožce so zaničevali. Za bedne gobavce, katerih je bilo takrat zelo veliko, niso imeli nobenega srca, nikakega sočutja, ločili so jih od zdravih, nato se pa zanje niso več zmenili. Tega tako velikega hlepenja po uživanju dobrin in naslad niso bili docela prosti celo tisti, ki bi se jih bili morali prav vestno ogibati, — čeprav so se še precej mnogi izmed duhovščine odlikovali po strogem nravnem življenju. — Zatorej je prišlo v navado, da se je vsak skušal okoristiti z velikim ter bogatim dobičkom in postranskim zaslužkom pri vseh rečeh, kjer je bilo mogoče. Ne samo, da so mnogi siloma ugrabljali denar ali ga iztirjevali s krivičnimi obrestmi, temuč celo javne in častne službe so prodajali, sodniki so se dali podkupiti, bogate krivce so za denar izpuščali brez kazni. Na ta način so si mnogi nepostavno pomnožili in nakopičili premoženje. Cerkev sevé pri tem ni molčala, tudi kazni je uporabljala. Toda kako naj bi take kazni kaj izdale?! Če so pa celo cesarji očitno dajali najslabši zgled, saj so izzivali izobčenja apostolskega sedeža ter jih trdovratno zaničevali. Samostansko ustanovo, ki je bila dala že toliko lepih zrelih sadov, je pokril prah posvetnosti, in tako ni bila tolikanj zmožna, da bi se upirala ljudski popačenosti in se uspešno borila zoper zlo. Čeprav so novi moški redovi donesli nekoliko zaščite in opore cerkvenemu redu in pokorščini, je bilo pa vender treba, da bi se razlila mnogo obilniša luč in ljubezen in tako ozdravila bolehalo človeško družbo.

Da bi torej takšno družbo, kaker smo jo očrtali, razsvetlil in jo zopet privedel nazaj k nepokvarjeni podobi evangéljskega nauka, je po božjem sklepu prišel sveti Frančišek Asiški. Soncu podobno je zasijal, kaker poje Dante Aligjeri (Par. XI). Isto misel in prisposodbo izraža tudi Tomaž Če-

lanski, ko piše: „Razlival je žarke kaker blesteča zvezda v temni noči in kaker jutro, ki se razpne nad teminami.“ (Thomas a Celano, Leg. I, n. 37).

Frančišek je bil zelo nadarjen in dokaj živahna značaja. Kot mladenič se je oblačil v dragocena oblačila, — kaker sporočajo — občeval je z lepočutnimi in razigranimi tovariši ter jim prirejal bogate pojedine; imel je navado ž njimi sprehajati se po ulicah svojega rojstnega mesta in veselo prepevati. Vender pa se je že takrat odlikoval po brezmadežnem npravstvenem življenju, po sramežljivosti v govorjenju in po zaničevanju bogastva. Ko je prestal neprilike ujetništva v Perudži in pa težave neke bolezni, je ne brez začudenja začutil, da je postal na znotraj spremenjen. Vseeno se je pa napotil — da bi se takorekoč iztrgal iz božjih rok! — v Apulijo, želeč najti prilike za junaška dejanja. Na potu tjakaj mu je pa nedvojbeni opomin božji ukazal, naj se vrne v Asiz; ondi naj bi spoznal, kaj mu je treba storiti. Dolgo časa so ga mučile hude dvojbe in vroče se je boril v svojem srcu. Nato pa je prejel navdihnjenje od zgoraj: pri slovesni službi božji je slišal tisto mesto sv. evangelija, ki se nanaša na poslanja apostolov in na apostolski način življenja; razsvetljen od Boga je pri teh evangeljskih besedah spoznal, da mora živeti „po načinu sv. evangelija“ in Kristusu služiti. Že takrat torej se je odločil, da se hoče kar najtesneje združiti s Kristusom in mu v vsem postati podoben in „vse prizadevanje božjega moža javno in zasebno, se je vrtelo okrog križa Gospodovega in takoj s početka, odkar je prišel kot duhovni vojščak služiti Križanemu, so na njem krog njega sijale različne skrivnosti križa.“ (Th. a Cel., Tract. de mirac., n. 2). Frančišek je bil zares dober Kristusov vojak in vitez po svoji srčni plemenitosti in velikodušnosti. Da ne bi prišel niti on sam, niti njegovi učenci v nobeni reči s svojim Gospodom v nasprotje, je imel navado med preudarjanjem in posvetovanjem odpirati evangeljsko knjigo in jo povpraševati za svēt kaker nekako proročišče. Razen tega je Vodilo svojih redov, ki jih je ustanovil, natančno posnel po evangeliju, kaker je tudi redovno življenje svojih edini do cela spravil v sklad in soglasje z apostolskim življenjem. Zatorej je po pravici napisal na čelo svojega Vodila: „Vodilo in življenje Manjših bratov je to, namreč spolnjevati sveti evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa...“ (Reg. Fr. Minorum.)

Častiti bratje! Zdaj pa želimo to stvar bolj natanko in posebič obravnavati. Poglejmo torej, kako prelepo se je Frančišek vadi v najpopolnših čednostih in se tako pripravil, da je služil sklepom božjega usmiljenja in da je bil v rokah božje previdnosti pripravno orodje za poboljšanje ljudstva.

S kako veliko in gorečo ljubeznijo se je naš svetnik oklepal evangeljskega ubožstva, si je že v duhu težko predstavljati, še težje pa je — po našem mnenju — to opisati. Vsakemu je dobro znano, da je Frančišek že po svojem naravnem nagnjenju rad pomagal siromakom. Kaker spričuje sv. Bonaventura, je bil poln tolike dobrotljivosti, da je kot „nikaker gluhi poslušavec sv. Evangelija“ sklenil, da ne bo nobenemu prosjaku odrekel miloščine, gdorkoli bi se pri prošnji zlasti „skliceval na božjo ljubezen.“ (Leg.

mai., c. 1, n. 1.) Toda njegovi naravi je pa milost božja dala vrhunec popolnosti. Nekedaj je zavrnil ubožca. Prêcej ga je prevzelo kesanje. Po notranjem božjem navdihu je takoj poiskal siromaka in mu milosrčno ter obilno zljajšal pomanjkanje. Nekoč je obdan od mladeničev po končani veseli pojedini korakal prepevaje semtertja po mestu. Nenadoma je obstal nepremičen, v največji sladkosti duha zamaknjen. Ko je spet prišel k sebi, je na vprašanje svojih tovarišev, je li mari mislil na nevesto, brzo in ognjevitno odgovoril, da so prav rekli, češ, da je sklenil vzeti nevesto, od katere pač ni nobene bolj plemenite, bogatejše in lepše. In sicer je pod temi besedami razumel in miselno označil uboštvo ali pobožnost, ki se opira na posebno izredno gojitev uboštva. Zakaj od Kristusa Gospoda, ki je zaradi nas postal ubog, ko je bil bogat, da bi po njegovem pomanjkanju postali bogati (II. Cor., VIII, 9), se je naučil one božanske modrosti, katere nikoli ne bodo uničili izmisleki človeške modrosti in ki edina more sè svojo sveto novostjo vse prenoviti. Tako namreč je učil Jezus: „Blager ubogim v duhu“. (Mat., V, 3). „Ako hočeš biti popoln, pojdi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih; potem pridi in hodi za menoj!“ (Mat., XIX, 21). Takšno uboštvo se bistveno loči od tistega nezadovoljnega in čmernega pomanjkanja, s kakršnim so se izkazovale bahali nekateri stari modrijani. Zakaj pravo uboštvo je tisto, kedar se gdo prostovoljno in premišljeno odreče vsaki lastnini po navdihu Svetega Duha. Takšne ubožnosti se je naš Frančišek takó tesno oklenil, da jo je imenoval ljubeče in spoštljivo svojo gospo, mater in nevesto. K stvari pripominja sveti Bonaventura: „Nihče ni takó željan zlatá, kaker je bil on uboštva, nihče ne hrani zaklada bolj skrbno kaker on ta evangeljski biser.“ (Leg. mai., c. 7). Pa tudi sv. Frančišek sam razodeva z jasnimi besedami, kako zelo je cenil in ljubil uboštvo, in sicer na onem mestu redovnega Vodila, kjer svojim duhovnim sinovom priporoča in ukazuje prav posebno in izredno vajo v tej čednosti. „To je ona vzvišenost najvišjega uboštva, ki je vas, moje predrage brate, postavila za dediče in kralje nebeškega kraljestva, v časnih rečeh uboge naredila, v čednostih povišala. To bodi vaš delež; ... Tega se ... popolnoma držite in zaradi imena Gospoda našega Jezusa Kristusa ne želite nikedar kaj drugega imeti pod nebom.“ (Reg. Fr. Min., c. 6). Sv. Frančišek je pa ubožnost ljubil zlasti zato, ker jo je smatral za zaupno prijateljico božje Matere in ker jo je imel ne tolikanj za družico kaker za nevesto Jezusa Kristusa, katero si je Zveličar privzel na križu in ki so nató pozabili nánjo ljudje: svetu se zdi zelo zoprna in nevšečna.

Ko je Frančišek o teh resnicah preudarjal sam pri sebi, je imel navado prelivati obilne solze in bridko zdihovati. Kako čudovit prizor! Gdo ne bi bil ginjen pri pogledu na tega izrednega moža, o katerem so negdanji njegovi tovariši, ki so se udeleževali njegovih zabavnih poedin, in tudi mnogi drugi mislili, da je postal nor zgolj iz ljubezni do uboštva? Kaj čuda tedaj, da je celò take potomce, ki nimajo nikakega zmisla za evangeljsko popolnost in še manj vaje v njej, vseeno prevzelo od dne do dne večje občudovanje in navdušenje za tega tako velikega ljubitelja ubožnosti in da to na-

vdušenje prešinja tudi ljudi naše dobe?! Na čelu tega potomstva je šel Dante Aligjeri z onim znamenitim spevom o zaroki, sklenjeni med sv. Frančiškom in Ubožnostjo (Par. XI). Pri tem spevu ne veš, kaj bi bolj občudoval, ali yeličino in vzvišenost misli, ali blagoglasje in milino pevskega izraza.

Toda najvišje pojmovanje uboštva in velikodušno hrepenenje po njem, ki je imelo globoke korenine v Frančiškovi duši in srcu, se nikaker ni moglo omejiti in zadovoljiti zgolj s tem, da se je svetnik odpovedal zunanjim dobrinam. Zakaj gdo bi se mogel okleniti resničnega uboštva — po vzgledu Kristusa Gospoda — in se vaditi v njem, ako se ne bi prej storil v duhu ubogega in malega s čednostjo ponižnosti?! O tem je bil do dobra prepričan naš svetnik in dobro je vedel, da se te dve kreposti nikaker ne moreta ločiti druga od druge, zato pozdravlja obe, obema vošči blager: „Gospá, sveta ubožnost, Gospod naj te ohrani s tvojo sestro sveto ponižnostjo . . . Sveta ubožnost osramoti vso pohlepnost in lakomnost ter vse posvetne skrbi. Sveta ponižnost pa osramoti ošabnost in vse ljudi tega sveta in vse, kar je na svetu.“ (Opusc. Salutatio virtutum (Ed. 1904), p. 20 et seq.). Pisatelj zlate knjige O hoji za Kristusom imenuje Frančiška ponižnega, da bi ga naslikal in označil z eno besedo: „Kolikor je gdo v tvojih očeh, (o Bog), toliko je in nič več, pravi ponižni sv. Frančišek“ (L. III, c. 50). In zares je bila Frančišku poglavitna skrb, da bi se skromno vedel kot najmanjši izmed vseh in poslednji. Zato je précej od začetka, ko je jel popolniše živeti, zelo želel, da bi bil ljudem v zaničevanje in zasmeh. Čeprav je bil Ustanovnik, Oče in Zakonodavec Manjših bratov, si je vseeno odbral enega izmed svojih za voditelja in gospoda, da bi bil odvisen od njegove volje. „Da bi si ohranil čednost svete ponižnosti“, je odložil vrhovno vodstvo svojega Reda, brž ko je dobil dovoljenje, niso ga nikaker premagale ne prošnje, ne solze njegovih duhovnih sinov, ostal je „na to podložen do smrti, bolj ponižno se obnašajoč kaker katerikoli izmed drugih.“ (Th. a Cel. Leg. II, n. 143). Pogosto so mu ponudili kardinali in mestni poglavarji imenitno in veličastno prenočišče, on je pa vselej odločno odklonil in se odrekel. Vse druge ljudi je kar najbolj cenil in jim izkazoval vse znake časti, postal je „med grešniki kaker eden izmed njih“. Samega sebe je imel za največjega grešnika. Imel je navado reči, da, ako bi Bog tisto usmiljenje, katero je njemu izkazal, podelil kakemu brezbožnemu človeku, bi le ta postal desetkrat popolniši, in razen tega, da je treba vse Bogu pripisovati, od katerega tudi izhaja vse, karkoli se nahaja na njem čednostnega in dobrega. Iz tega vzroka je tudi sè vsem prizadevanjem skušal zakriti predstvene pravice in izredne milosti, katere bi mu mogle nakloniti pri ljudeh spoštovanje in hvalo, v prvi vrsti znamenja ran Gospoda Jezusa, ki jih je Bog vtisnil v njegovo telo. Ako so ga pa gdaj ljudje zasebno ali javno hvalili, se ni samo v srcu smatral vrednega zaničevanja in zasramovalnih očitaj in to tudi priznaval, temuč je še veliko bolj občutil v nepopisni žalosti notranjo stisko in strah, ne brez vzdihov in tožeb. Kaj čuda, ako se je imel za tako nevrednega, da ni hotel sprejeti sv. mašniškega posvečenja?! Na to podlago ponižnosti,

tako je hotel, naj se opira Red Manjših bratov, na nji naj trdno stoji. Z opomini, polnimi čudovite modrosti, je svoje duhovne otroke zopet in zopet podučeval, zakaj se človek z nobeno rečjo ne sme hvaliti, najmanj pa s čednostmi in nebeškimi milostmi. Pred vsem pa je opominjal in o priliki tudi karal tiste izmed bratov, katerim bi njih službe utegnile nuditi nevarnost za prazno slavohlepje in ošabnost; tako n. pr. oznanjevalce božje besede, znanstvenike in umetnike, predstojnike redovnih hiš in okrajin. Predolgo zares bi bilo posameznosti naštevati. Le to edino naj omenimo: Frančišek je iz Kristusovega zgleda in besed posnel ponižnost in jo zapustil svojim učencem ko poseben znak svojega Reda. Glede svojih bratov je namreč „hotel, naj se imenujejo Manjši in naj se predstojniki njegovega Reda zovoje služabniki, da se je poslužil besed evangelija, ki ga je obljubil spolnjevati in da bi njegovi učenci iz imena samega spoznali, da so prišli v šolo ponižnega Kristusa učiti se ponižnosti.“ (S. Bonav., Leg. m a i., c. 6, n. 5).

Videli smo, da se je serafinski mož že iz samega pojma najpopolnše ubožnosti, ki ga je nosil v duši, obnašal tako skromno in ponižno, da je takrat, ko je bil svojemu Redu na čelu, bil poslušen z nedolžno preprostostjo enemu izmed svojih — da še celò, dodati smemo — skorej vsem svojim sobratom. Gdorkoli namreč ne zatajuje samega sebe in se ne odreče svoji lastni volji, o njem ne moremo reči po pravici, da se je odrekel vsem stvarjem ali da more postati ponižnega srca. Zatorej je naš svetnik prostost volje, izmed vseh darov najodličniši dar, ki ga je Bog Stvarnik podelil človeški naravi, sam od sebe z obljubo pokorščine izročil namestniku Jezusa Kristusa in mu je celoma prepustil. O kako napačno ravnaajo, kako malo poznajo pravega Frančiška Asiškega tisti, ki si v domišljiji narejajo, da bi služili svojim izmislekom in zmotam, tisti, ki si izmišljujejo nekega Frančiška, kateri se — neverjetno je reči! — nikaker ne bi mogel sprijazniti s cerkveno uredbo in se tudi za nauke svete vere prav nič ne bi bil zmenil in ki naj bi bil predhodnik in prvi prerok one mnogovrstne lažnive prostosti, katera se je začela šopiriti v začetku novejšega veka, odkoder je nastala tako velika zmeda v Cerkvi in državi. Naj Glasnik velikega Kralja sam s čudovitimi svojimi zgledi podučí vse katoličane in nekatoličane, kako tesno je bil združen s cerkveno oblastjo, z apostolskim sedežem in pa z naukom Kristusovim. Zakaj kaker je znano iz pisanih zgodovinskih virov one dobe, ki so povsem verodostojni, „je častil duhovnike in vsakega cerkvenega stanu se je oklepal v veliko ljubeznijo.“ (Th. a Cel., Leg. I, n. 62). „To je mož katoliški in ves apostolski v svojih pridigah sam v prvi vrsti poudarjal, da je treba ohraniti nepokvarjeno vero svete rimske Cerkve in da se mora zaradi dostojanstva Gospodovega zakramenta, ki ga Kristus posvečuje in izvršuje po službi svojih mašnikov, svetemu duhovniškemu stanu izkazovati najvišje spoštovanje. Takisto je učil, da je treba kar najbolj spoštovati učitelje božje postave in pa vse cerkvene stanove.“ (Julian a Spira, Vita S. Fr., n. 28). Kar pa je pridigovaje oznanjal preprostemu ljudstvu, to je še veliko bolj priporočil in zabičil svojim bratom. Imel je navado pogosto jih opominjati, — in v znani svoji oporoki in pa umirajoč jih je zopet

in zopet opomnil — naj bodo cerkvenim poglavarjem in duhovnikom skromno in spodobno podložni pri izvrševanju njih službe in naj se proti njim obnašajo kot otroci miru. Kar pa je v tem vprašanju glavno, je tole: brž ko je serafinski Očak sestavil in spisal lastno Vodilo svojega Reda, je šel brez odlašanja z enajsterimi prvimi svojimi učenci k papežu Inocenciju III. ter je je predložil v potrjenje. Sveti Oče, neminljivega spomina, je bil pri besedah svetnikovih in pri pogledu na moža, nad vse ubožnega in ponižnega, čudovito ginjen; od Boga navdihnjen je z veliko očetovsko ljubeznijo objel Frančiška, poklonjeno Vodilo pa je potrdil z apostolsko oblastjo, razen tega je novim delavcem dal dovoljenje, da so smeli oznanjati pokoro. To Vodilo, nekoliko spremenjeno, je Honorij III., kaker spričuje zgodovina, na Frančiškovo prošnjo znova odobril. Hoče pa serafinski Oče, da bodi Vodilo in življenje Manjših bratov takšno, da bodo spolnjevali „sveti Evangelij Gospoda našega Jezusa Kristusa, živeč v pokorščini, brez lastnine in v čistosti“, ne sicer po svoji lastni volji in po svojem razlaganju, temuč v popolni odvisnosti od rimskih papežev, ki so veljavno izvoljeni po cerkvenih postavah. Katerikoli pa želijo „to življenje prevzeti . . . naj jih Ministri . . . natanko izprašajo o katoliški veri in cerkvenih zakramentih, in ako vse to verujejo in hočejo zvesto spoznavati in do konca stanovitno spolnjevati . . .“ Tisti, ki so sprejeti v Red, ne smejo pod nobenim pogojem izstopiti iz njega „po zapovedi Gospoda papeža,“ Klerikom pa ukazuje, naj opravljajo službo božjo „po obredu svete rimske Cerkve“; vsem bratom skupaj pa, naj ne pridigajo v ozemlju kakega škofa zoper njegovo voljo in naj, zaradi službe, ne hodijo v samostane Bogu posvečenih devic, ako ni dal apostolski sedež posebnega dovoljenja. Prav tako veliko spoštovanje in poslušnost nasproti rimskemu sedežu razodevajo Frančiškove besede o tem, kako je treba prositi za kardinala zaščitnika: „Pod pokorščino nalagam ministrom, naj prosijo od gospoda papeža enega izmed kardinalov svete rimske Cerkve, ki naj bo voditelj, zaščitnik in svarivec tega Reda, da bomo zmirom, podložni in podvrženi prav ti sveti rimski Cerkvi, stanovitni v katoliški veri, . . . sveti Evangelij Gospoda našega Jezusa Kristusa spolnjevali, kar smo trdno obljubili.“ (Reg. Fr. Minor.)

Ne spodobi se, da bi molčali o oni čednosti, katero je serafinski mož „zlasti ljubil kot lepoto in snažnost poštenosti,“ namreč o tisti čistosti duha in telesa, ki jo je Frančišek varoval in ščitil z najostrejšim mrtvičenjem samega sebe. Videli smo, da mu je bila mrzka in zoprna vsaka nespodobnost celo v besedah že takrat, ko se je v mladeniških letih udeleževal veselih zabav in se imenitno nosil. Brž pa, ko se je odrekel praznim posvetnim radostim, je že tedaj pričel najostreje krotiti čute, in ako se je kedaj primerilo, da ga je nadlegovalo in mučilo počutno poželjenje, se ni obotavljal valjati se med trnjevim grmičevjem ali pa se je v najhujši zimi brez oklevanja potopil v še tako mrzlo vodo. Sicer je pa splošno dogmata reč, da je naš svetnik, ki si je prizadeval ljudi pripeljati nazaj k evangelijskemu načinu življenja, imel navado vse opominjati, „naj ljubijo Boga in naj se ga boje ter delajo pokoro za grehe“ (Leg. Trium Sociorum, n. 33.

et seqq.) in da je sam sè svojim zgledom vse spodbudil in vse potegnil za seboj na pot pokore. Zakaj na telesu je nosil spokorno raševino, imel je hrpavo in ubožno haljo, hodil je bos; počival je tako, da si je podložil za zglavje kamen ali kos lesa; užival je le toliko hrane, da ga je smrti obvarovala, in še ta živež je večkrat zmešal z vodo in pepelom, da bi imel slab okus; sploh je večino leta preživel malodane v neprestanem postu. Razen tega je ostro in trdo ravnal sè svojim telesom, ki ga je primerjal s tovarno živinico; in to vedno, bodisi da je bil še dosti zdrav bodisi da je bil bolan. Ako se je pa telo kedaj trmasto obnašalo, je še podvojil pokorjenje. V poslednjih letih svojega življenja je postal Kristusu kar najbolj podoben: sè znamenji Ran je bil takorekoč na križ pribit, zraven so ga mučile še razne bolezni; toda niti takrat ni dovolil svojemu telesu nikake tolažbe in počitka. Nič manjša ni bila njegova skrb, da bi se tudi njegovi duhovni otroci navadili na ostrost in pokoro, čeprav jim je obenem resno zabičil, naj se vzdržijo vsakega pretiravanja v postu in telesnem mrtvičenju — v tem edinem primeru „se ni skladala roka z jezikom v očetu presvetem.“ (Th. a Cel., Leg. II, n. 129).

Da pa je vse to potekalo iz enega ter istega glavnega vira božje ljubezni, komu ni docela jasno?! Saj, kaker je zapisal Tomaž Čelanski (Leg. I, n. 55), „od ljubezni božje govoreč . . . si je prizadeval vedno lotiti se junaških del, in z razširjenim srcem po poti božjih zapovedi hodeč je želel doseči višek popolnosti“, in, po spričevanju sv. Bonaventura, „ves . . . je bil videti kaker nekak žareč ogel povžit od plamena božje ljubezni“. (Leg. mai., c. 9, n. 1). Ni manjkalo takih ljudi, ki so prelivali obilne solze, ko so ga videli, „da je tako hitro prišel do tolike opojnosti božje ljubezni.“ (Leg. Trium Sociorum, n. 21). Takšna ljubezen do Boga se je tako razlivala na bližnje, da je sirotne ljudi, med njimi najbedniše gobavce, do katerih je čutil poprej v mladeniških letih po naravi nekak gnus, objemal s posebno dobrohotnostjo, premagovaje samega sebe, in da je njih postrežbi in oskrbi docela posvetil in žrtvoval sebe in svoje. Hotel je, naj se tudi njegovi duhovni sinovi, med seboj ljubijo z enako veliko bratovsko ljubeznijo. Zatorej je družina Frančiškova vstala in se kaker nekaka „plemenita zgradba ljubezni dvignila, v kateri so bili živi kamni, iz vseh strani sveta zbrani, pozidani v prebivališče Svetega Duha“. (Th. a Cel., Leg. I n. 38 et seqq.).

Častiti bratjel Nalašč smo se malo delj pomudili pri tem premišljevanju najvišjih čednosti, ker zlasti v teh časih mnogi ljudje, po necerkvenem duhu okuženi, imajo navado našim junakom jemati luč in slavo pristne svetosti, da bi jih ponižali do neke naravne oblike in do zastopnikov nekakšne prazne, puhle vernosti in da bi jih proslavljali in poveličevali zgolj kot take, ki so sijajno zaslužni za napredek znanosti in umetnosti; za dobrodelne ustanove, za domovino in ves človeški rod. Ne nehamo se nikoli začudeno povpraševati, kakšno korist bo doneslo navduševanje za takega Frančiška, ki ga utegneš imenovati polovičarskega in tako zelo potvorenega, novodobnim njegovim ljubiteljem, kolikor izmed njih jih teži za bogastvom in nasladami, ali tistim, ki nališpani in po izbirični modi oblečeni obiskujejo razpوتا velikih mest, plese in gledališča, ali tistim, kateri se valjajo v blatu

pohotnih naslad, ali tistim, ki ne poznajo Kristusovih in cerkvenih zapovedi ali jih celo povsem zametajo! Prav primerno spada semkaj oni znani opomin: „Kogar veseli zasluženje kakega svetnika, tistega mora veseliti enaka pripravljenost za službo božjo. Zatorej mora posnemati, če hvali; ali pa ne sme hvaliti, če se obotavlja posnemati; in tisti, ki občuduje zasluge svetnikov, naj tudi sam postane občudovanja vreden po svetosti življenja.“ (Brev. Rom. d. 7. Nov.: lect. IV).

Tako je bil torej Frančišek, oborožen s takimi močnimi čednostmi, ki smo jih omenili, poklican o primernem času v poboljšanje in zveličanje svojih sodobnikov in pa v zaščito vesoljni Cerkvi. V cerkvi sv. Damijana, kjer je imel navado moliti, vzdihovaje in ječaje, je sam zaslišal trikrat glas iz nebes: „Pojdi, Frančišek, popravi mojo hišo, ki pada“. (S. Bonav., Leg. mai., c. 2). Skrivnostnega pomena teh besed sam nikakor ni razumel, ker je bil tako ponižnega srca in ker se je imel za manj sposobnega za vsako veliko reč. Vseusmiljeni sklep previdnosti Gospodove je znal bolj jasno doumeti in spoznati Inocencij III. iz neke prikazni, ki mu jo je Bog naklonil: videl je Frančiška, kako se svojimi pleči podpira nagnjeno svetišče lateransko. — Serafinski mož je torej ustanovil dva redova: enega, da bi moške, drugega, da bi ženske dvignil k evangelijski popolnosti. Nato je hitro obiskaval italška mesta ter bodisi sam, bodisi po svojih učencih, ki si jih je bil pridružil od početka delovanja, pričel ljudstvu oznanjati in pridigovati pokoro z nekakim kratkim, toda zelo gorečim načinom govorjenja. Pri tem dušeskrbnem opravilu je z besedo in zgledom dosegel neverjetne uspehe. Kamerkoli je Frančišek poromal zaradi svoje apostolske službe, mu je v obilnem številu šla naproti duhovščina z ljudstvom, spremljali so ga v procesiji med slovesnim zvonenjem in skupnim petjem, mahali so mu v pozdrav z oljičnimi vejicami; krog njega so se gnetli vsi vsake starosti, vsakega spola in stanu, in hišo, kjer je stanoval, so noč in dan obkrožali, da bi jim bilo mogoče videti ga, dotekniti se njegove obleke, nagovoriti ga ali slišati. Kedar je pridigoval, se mu nihče ni mogel ustavljati, celo tisti ne, katerih pregrehe in hudobije so bile zastarane zaradi neprestanega nerednega življenja. Tako se je tedaj zgodilo, da so se zelo mnogi, celo ljudje resnobne dobe, trumoma iz hrepenenja po evangelijskem življenju odrekli vsemu časnemu, in da so se italška ljudstva povsem poboljšala ter se izročila Frančišku v poduk in vzgojo. Število njegovih duhovnih otrok se je neizmerno pomnožilo. Dà, še več: povsod se je v dušah zbudila tako velika in goreča želja, da bi šli za njim, da je bil serafinski Očak sam pogosto prisiljen zavračati može in žene, očitno pripravljene odreči se celo zakonu in rodbinskemu skupnemu življenju — njim, ki so hoteli zapustiti življenje med svetom, je moral prigovarjati, da so odstopili od svojega sklepa. Med tem so pa novi oznanjevalci pokore po tehtnem posvetovanju sklenili zopet obnoviti mir med posamezniki in družinami, med občinami in kraji, ki so bili zdelani in okrvavljeni po neprestanih razporih. In zgovernosti teh neukih mož, ki je bila večja nego zgolj človeška, je treba pripisovati, ako je v Asizu, v Arecu in v Bononiji ter še v veliko drugih večjih in manjših mestih

zopet bilo v resnici poskrbljeno za popolno notranjo srčno slogo, ki so jo včasih potrdili tudi na zunaj sè slovesnimi pogodbami in mirovnimi dogovori. K splošnemu pomirjenju in zboljšanju je pa največ pripomogel Tretji Red, ki je sicer pravi verski Red, vendar pa do takrat nekaj povsem novega: ni nalágal nikakih obveznih redovnih obljub, imel je pa nalogo vsem možem in ženam med svetom živečim nuditi in dati priliko, da bi mogli natanko spolnjevati božje zapovedi in doseči krščansko popolnost. Vodilo, sestavljeno za to novo versko družbo, je imelo zlasti tale poglavja:

Sprejemati se smejo le taki, ki imajo katoliško vero in so popolnoma poslušni sv. Cerkvi. Kako naj vstopajo v Red udje obojega spola in kako naj obljubijo Vodilo po dovršenem tetu poskušnje, mož z dovoljenjem svoje zakonske žene, žena z dovoljenjem moža. Kako naj se oblačijo primerno spodobnosti in uboštvu in kako naj bodo žene zmerne v lepotičju. Da se tretjeredniki ne smejo udeleževati nespodobnih gostij, igrokazov in plesov. O zdržnosti in postu. Da se morajo trikrat na leto očistiti grehov in prav tolikokrat prejeti sv. obhajilo, potem ko se med seboj spravili in povrnili ptuje blago lastniku. Da tretjeredniki ne smejo nositi orožja, razen v brambo sv. rimske Cerkve, krščanske vere in vsak svoje domovine ali pa z dovoljenjem svojih voditeljev. Kako je treba opravljati redovne in druge molitve. Da morajo napraviti pravilno oporoko tekom treh mesecev po vstopu v Red. Da so člani zavezani skaljeni mir med seboj in z drugimi hitro in voljno obnoviti. Kaj jim je treba storiti, če bi se kedaj primerilo, da bi bile napadene ali kršene njih pravice ali privilegiji. Da ne smejo nikoli izreči slovesne prisege, razen v neposredni sili, katero bi priznala apostolska stolica. Tem pravilom so se pridruževale še druge enako važne določbe: kako se naj udeležujejo sv. maše in o shodih ob določenem času. O denarnih darovih, katere naj posamezni udje zlagajo, vsak po svojih močeh, v podporo manj premožnih, zlasti bolehavih, in za potrebne pogrebne svečanosti članov. Kako naj se med seboj obiskujejo, bodisi bolnikom v tolažbo, bodisi v opomin in poboljšanje takih, ki greše ali so trdovratni. Da ne sme nihče naloženega opravila ali službe zavrniti ali pa zanikrno izvrševati. Kako je treba poravnovati spore. — Pri tem predmetu smo zato navedli posamezna določila, da bo jasno, kako je Frančišek bodisi z neumornim apostolskim delom svojim in svojih, bodisi z ustanovitvijo Tretjega Reda dal podlago novi družbi, to je popolnoma prenovljeni po evangelijskem nauku. Naj opustimo to, kar se je v tem Vodilu nanašalo na bogoslužje in na dušno vzgojo, čeprav so to zelo pomenljive reči! Iz ostalih predpisov je, kar slehrni lehko uvidi, morala vzrasti taka uredba zasebnega in javnega življenja, ki ni samo naredila iz državljanske skupnosti nekako bratovsko zvezo, po uslužnostih svetosti združeno, temuč je branila tudi pravice bednih in nemočnih zoper bogate in mogočne, ne da bi družabni red in pravičnost trpela kako škodo. Tretjeredniki so bili namreč pridruženi duhovščini. Zato je samo po sebi sledil ugoden uspeh, da so novi člani dosegli prav tista oproščenja in iste slobodščine, kakršne je užival duhovski stan. Tretjeredniki potemtakem že takrat niso slovesno prisegali s takozvano prisego podložništva, tudi niso

sprejeli orožja, če so bili poklicani v vojaško službo ali napadalno vojsko. Nasproti takoimenovani fevdni (podložniški) postavi so se sklicevali na zakonodajo Tretjega Reda; če so jih velikaši opozarjali, češ da so kot rojeni podložniki odvisni, so se njim nasproti sklicevali na prostost, ki so si jo postavno pridobili. Med tem so jim začeli delati velike težave tisti, katerim je bilo zelo mnogo do tega, da bi se zopet povrnila stare razmere in obnovile njih negdanje pravice. Tedaj pa so tretjeredniki dobili zaščito in obrambo pri papežih Honoriju III. in Gregoriju IX., ki sta strla vse sovražne nakane njihovih protivnikov, včasih celo s tem, da sta izrekla in odredila ostre kazni. Zatorej se je zgodila zelo koristna in zdrava sprememba v človeški družbi; med krščanskimi narodi se je daleč razširila in razrastla nova redovna ustanova očeta Frančiška zakonodavca, uvedla se je npravstvena poštenost z vnetim duhom spokornosti vred. Ne samo papeži, kardinali in škofje, temuč celo kralji in vladarji, izmed katerih so se nekateri odlikovali po slavi svetosti, so z gorečim srcem navdušeno sprejeli znake Tretjega Reda in z duhom sv. Frančiška so si vsrkali evangelijsko modrost. Hvala in vrednost najbolj izbranih čednosti je oživila v družbi človeški; skratka „obličje zemlje“ se je prenovilo.

Kaker pa je zares sv. Frančišek, „mož katoliški in ves apostolski“ čudovito poskrbel za poboljšanje vernikov, tako si je tudi prizadeval sam, da bi pagane pripeljal h Kristusovi veri in postavi, in ukazal je svojim duhovnim otrokom, naj se zato kar najbolj potrudijo. Zares ni potrebno, da bi z mnogimi besedami omenjali to dobro znano reč, kako se je namreč naš svetnik, željam razširjati sv. evangelij in pa doseči mučeništvo, z nekoliko učenci prepeljal v Egipt in srčno ter brez strahu stopil pred sultana. Kako mnogi so pa takoj v pričetku Reda Manjših bratov in takorekoč v prvi pomladi njegovi dali svoje življenje kot misijonarji v Siriji in Mavretaniji, ali ni to nad vse častno zapisano v zgodovinskih knjigah sv. Cerkve?! In to apostolsko delo je v teku stoletji nadaljevala mnogoštevilna družina Frančiškova, — pri čemer je večkrat pretrpela celò krvave žrtve — tako zvesto, da imajo Frančiškovi sinovi z dovoljenjem rimskih papežev večina paganskih pokrajin izročenih v misijonsko oskrbovanje.

* * *

Nihče naj se torej ne čudi, da se v tej dobi preteklih sedemsto let nikoli ni mogel uničiti in nikjer pozabiti spomin na toliko tako velikih dobrot, ki so došle od tega svetega moža! Da, njegovo življenje in delovanje, katero bi se moglo — kaker je zapisal Dante Aligjeri — lažje opevati z nebeškim kaker s človeškim slavospевom, je ena doba tako izročala in priporočala drugi v občudovanje in čiščenje, da Frančišek ni samo postavljen na svečnik vsega katoliškega sveta, da tudi žari in slavi v nekakem državljanskem čiščenju in da je ime Asiz pri vseh narodih znano ter razširjeno. V čast serafinskemu Očetu so po sklepu in na pobudo ljudstev ne dolgo potem, ko je odšel v večnost, na raznih krajih bile pozidane svete stavbe,

občudovanja vredne po svojem načrtu in krasni izdelavi. In sicer so tekmovali mej seboj največji umetniki, kedo izmed njih bo dostojniše in lepše izrazil in obnovil Frančiškovo podobo in njegova dela v slikarstvu, v kiparstvu, v rezbarstvu in v mozaiku. K svetišču Sv. Marije Angelske na oni ravnici, odkoder je šel Frančišek „ubožni in ponižni bogat v nebesa“, prihajajo in se zgrinjajo romarji od vseh strani, bodisi posamezni, bodisi v gruclah, in istotako prihajajo in vro k slavnemu grobu njegovemu na Asiškem obronku, da bi v svojo veliko duhovno korist počastili ter si v duhu obnovili spomin na tako velikega moža in da bi si ogledali neumrljive spominike umetnosti. „Asižana“ je dalje opeval — kaker smo videli — Dante Aligjeri, hvalivec, ki se z nikomer ne da primerjati. Pa tudi pozneje ni manjkalo plemenitih pesnikov in pisateljev, ki so v italijanskem in drugih jezikih poveličevali tega izrednega moža. Zlasti pa so v naši dobi učenjaki bolj natanko raziskali frančiškansko zgodovino in izdali zelo veliko knjig o sv. Frančišku v različnih jezikih, nadarjeni umetniki so pa pri tem dobili pobudo za znamenita umetniška dela, zato je večino sodobnikov prevzelo velikansko, — čeprav ne vselej pravo — navdušenje za sv. Frančiška.

Nekateri namreč gledajo v njem nadarjenega moža, ki je bil po živahni domišljiji nagnjen, da je pesniško izražal srčna čuvstva, čigar znamenito sončno Pesem, najstarejši primer nastajajočega materinega jezika, izobraženi potomci prebirajo z duševnim užitkom. Drugi zopet občudujejo v njem nenavadnega ljubitelja prirode: češ, ne samo, da mu je veličina neživih stvari vzbujala najslajša čuvstva, recimo blesk zvezd, prijetne Umbrijske gore in doline ter lepe živali, ampak da je tudi — kaker nedolžni Adam v zemeljskem raj — bil v nekaki bratovski zvezi s vsemi živalmi, kaker se je zdelo, in da jih je s prijazno besedo storil povsem poslušne svojim ukazom. Spet drugi hvalijo na njem ljubezen do domovine, češ, ker je našo Italijo, ki jo je počastil že s srečo svojega rojstva, obogatil z večjo obilico dobrot, kaker pa katerokoli deželo ostalih narodov. Drugi naposled ga poveljujejo, češ da ga je prav posebna ljubezen družila in vezala s vsemi ljudmi. Vse to je sicer resnično, toda ni poglavitno, tudi je treba to prav razumeti. Ako bi namreč kedo te reči v prvi vrsti imel pred očmi ali bi jih zasukal po svoje, bodisi v opravičenje svoje mehkuznosti, bodisi v to, ta bi podprl svoje pred-sodke, krive trditve ali lastne sebične težnje, ta bi gotovo izkrivil prave Frančiškove poteze. Zakaj pravi in popolni Frančišek, ki naj ga krščansko ljudstvo ne samo občuduje, temuč še veliko bolj posnema, obstaja iz vseh junaških čednosti skupaj, ki smo jih že omenili in v glavnih obrisih očrtali, obstaja dalje iz one dobro znane ostrosti življenja in oznanjevanja pokore, iz one mnogovrstne in truda polne delavnosti za poboljšanje družbe človeške. Zakaj, ko je bil sveti Frančišek Glasnik velikega Kralja, je na to obračal skrb, da bi ljudi vzgojil za evangeljsko svetost in ljubezen do križa, nikaker pa si ni prizadeval, da bi iz njih napravil le vnete gojitelje cvetlic in ptic, jagnjetov, ribic in zajčkov. In čeprav vidimo, da ga je prevzemala nekaka bolj nežna ljubezen do ustvarjenih reči, ki jih je „še tako majhine“ — nazival „z imeni brat in sestra“, taka ljubezen seveda ni po

nobeni postavi prepovedana, ako se le drži v svojih mejah! — vender pa pri tem Frančiška ni vodil in nagibal nikaki drugi razlog kaker edinole njegova žareča ljubezen do Boga, da je ljubil tudi stvari, o katerih „je vedel, da imajo eno ter isto počelo kaker on sam“ (S. Bon., Leg. mai., c. 8, n. 6) in v katerih je gledal božjo dobroto; zakaj „povsod je spremljal ljubljeneega Gospoda po stopinjah, rečem vtisnjenih, iz vseh si je naredil lestvo, po kateri je mogoče priti do prestola božjega.“ (Th. a Cel., Leg. II., n. 165). Kar pa zadeva ostalo, kaj neki bi branilo Italijanom, da se ne bi ponašali s preslavnim Italijanom, ki se celo v cerkvenem bogoslužju samem imenuje „Luč domovine“?! (Brev. Fr. Minorum). Kaj neki naj bi oviralo može, vnete za blager priprostega ljudstva, da ne bi povelicevali Frančiškove ljubezni, ki je obsegala vse ljudi, zlasti se pa raztezala na najbolj siromašne?! Toda pri tem naj se prvi varujejo, da ne bodo, zapeljani po neurejeni ljubezni do lastnega naroda, „katoliškega moža“ zmanjšali s tem, da bi ga povzdigovali kot nekakega zastopnika in zastavonosca one strastne narodnostne pristranosti, kateri so sami vdani! Drugi pa naj pazijo, da ga ne bodo pokvarjali in po krivem imeli za predhodnika in zaščitnika zmot, od katerih je bil tako oddaljen, kaker je najbolj mogoče! Sicer pa kličemo vsem tistim, ki so jim všeč le-te manjše hvalevredne vrline Asiškega svetnika — ne brez nekakega čuta pobožnosti — in ki si ljubeče prizadevajo pospeševati sedemstoletne svečanosti, vsem tem želimo: o da bi si, kaker so vredni Naše pohvale, enako pri tej tako ugodni priliki svečanega dogodka bolj natančno ogledali pravo nepopačeno sliko tega največjega Kristusovega posnemavca in pa, da bi prejeli prav veliko spodbude za hrepenenje po boljših duhovnih darovih!

* * *

Med tem pa Nam, častiti bratje, vzbuja čuvstva prijetne radosti to sijajno dejstvo, da so vsi dobri mej seboj složni v eni misli: da hočejo proslavljati in obhajati spomin preblaženega Očaka v teku leta sedemstotega po njegovi smrti in da se v ta namen povsod pripravljajo versko cerkvene in državljanske svečanosti; zlasti v onih krajih, katere je sv. Frančišek v svojem življenju povelical sè svojo navzočnostjo, z lučjo svetosti in sè slavo svojih čudežev. Da greste pri tem Vi na čelu vsak svoje duhovščine in svoje verne čede, to opažamo še z veliko večjim veseljem. Pred našim duhom, da, malone pred našimi očmi, se pa že sedaj zgrinjajo množice romarjev, ki bodo obiskali in počastili bodisi Asiz in bližnja svetišča po zeleni Umbriji, bodisi strme gorske grebene resnobne Alverne, bodisi svete obronke, ki se raztezajo v rijetsko dolino. Ako bodo pobožno počastili te kraje, kjer se zdi, da Frančišek še vedno diha in nudi svoje čednosti v posnemanje, se bodo brez dvojbe povrnil domov napolnjeni s Frančiškovim duhom. Zakaj — da se poslužimo besed Leona XIII — „tako je soditi o časteh, ki se pripravljajo blaženemu Frančišku, da bodo tedaj najbolj ljube tistemu, ki se bo častil, ako bodo kaj sadu prinesle tistim, ki bodo častili. V tem pa se pokaže čvrst sad, ki nikaker ne odpade, da si ljudje nekako podobnost

pridobe s tistim, čiger izvrstni čednosti se čudijo, ter si prizadevajo s tem, da ga posnemajo, boljši postati." (Enc. Auspicato 17. Sept. 1882). Utegnil bi kedo reči: za poboljšanje človeške družbe bi bilo potrebno, da bi danes drugi Frančišek živel na zemlji. Vender pa, denimo, da se bodo duše prenovile v svojem mišljenju ter prizadevanju in da se bodo pri tem ljudje držali onega slavnega Frančiška kot učitelja pobožnosti in svetosti, recimo, da bodo ljudje posnemali in na sebi uresničili vse one zglede, ki jih je zapustil Frančišek Asiški, ko je bil „čednosti zrcalo, pravičnosti pot in vodilo nrvnosti" (Brev. Fr. Minorum): — ali ne bi to imelo zadosti izdatne moči, da bi se ozdravila in izrezala teh časov popačenost?!

Predvsem je treba potemtakem, da bodo razodevali sličnost z izredno odličnim Očetom, svojim Zakonodavcem, zelo številni duhovni otroci iz Redov! V teh redovnih „ustanovah . . . po širokem svetu" — kaker je pisal papež Gregorij IX. blaženi Agnezi, hčeri češkega kralja — „dan za dnevem prejema Vsemogočni mnogovrstno slavo". (Ep. De Conditoris omnium 9. Maii 1238). In najprej zelo prísérčno častitamo redovnim možem iz Prvega Reda, katerikoli se sploh razumevajo pod frančiškanskim imenom, da so rešeni nedostojnega preganjanja in oropanja in da kaker zlato očiščeno v ognju od dneva do dneva dobivajo nazaj prvotno moč in sijajno veličino. Nadalje pa iz srca želimo, da bi z lepim vzgledom svoje spokornosti in ponižnosti vedno glasneje ugovarjali in še bolj odločno nastopali zoper poželjenje mesa in napuh življenja, ki sta se tako na široko razpasla! Njih naloga bodi svoje bližnje klicati nazaj k evangelijskim zapovedim in načinu življenja! To bodo tem lažje dosegli, če bodo dó pičice natanko spolnjevali ono znamenito, nad vse sveto Vodilo, katero je Ustanovnik imenoval „knjigo življenja, upanje zveličanja, jedro evangelija, pot popolnosti, ključ do raja in pogodbo večne zazeze." (Tm. a Cel., Leg. II, 208).

Serafinski Očak pa naj ne neha iz nebes doli gledati na skrivnostni vinograd, ki ga je on sam zasadil z lastnimi rokami! Neprestano naj ga osrečuje! Mnogoštevilne njegove mladike in poganjke naj hrani in krepča s tekočino in sokom bratovske ljubezni tako, da bodo vsi postali „eno srce in ena duša" in da se bodo z največjo gorečnostjo odločno poprijeli prenovljenja krščanske družine!

Bogu posvečene device pa iz Drugega Reda, deležne „angelijskega življenja, katero je zaslovelo po sv. Klari", kaker lilije, zasajene v gredice Gospodovega vrta, naj nadaljujejo razširjati najprijetniši vonj krepsti ter ugajati Bogu s čisto snežno belino svojih duš! Naj se posreči njih zadoštilnim molitvam in gorečim prošnjam, da se bodo še mnogo bolj številni grešniki zatekli k usmiljenju Kristusa Gospoda in da se bo čudovito pomnožilo veselje Matere sv. Cerkve nad sinovi, ki se povrnejo nazaj v milost božjo in v upanje večnega zveličanja!

Končno pa pozivljamo Tretjerednike, bodisi da živé združeni v redovnih hišah, bodisi da se nahajajo zunaj med svetom, in jih nagovarjamo, naj si prizadevajo tudi sè svojim apostolskim delovanjem pospeševati duhovno rast in zorenje krščanskega ljudstva! Ako je namreč to apostolsko delo

Tretjerednike s početka storilo vredne, da jih je papež Gregorij IX. imenoval vojščake Kristusove in pa druge Makabejce, more tudi dandanes imeti enako velik pomen za splošni in skupni blager, ako bodo le Tretjeredniki sami, kaker so se po številu razrastli po celem svetu, tako tudi oblekli podobo duhovnega Očeta Frančiška ter se odlikovali po nedolžnosti in brezmadežnosti lepega nravnega življenja.

Kar pa sta naša prednika Leon XIII. po apostolskem pismu *Auspicato* in Benedikt XV. v okrožnici *Sacra propediem* kot svojo prav posebno željo dala na znanje vsem škofom katoliškega sveta, prav to si tudi Mi obetamo od pastirskega prizadevanja Vas vseh, častiti bratje: da boste namreč Frančiškov Tretji Red na vse mogoče načine gojili, s tem, da boste — bodisi Vi sami ali pa po mašnikih, za oznanjevanje božje besede izobraženih in pripravnih — dobro podučili verno čedo, kam spada ta Red svetnih mož in žen, kako zelo ga je treba ceniti, kako pripravno je pristopiti k tej redovni družbi in kako lahko je izpolnjevati njena sveta pravila, kakšno obilico odpustkov in predstvenih pravic uživajo Tretjeredniki in koliko koristi dohaja posameznikom in se razliva v družabno življenje iz Tretjega Reda.

Po Vašem nasvetu in opominjanju naj se letos vpišejo v to preslavno duhovno vojsko vsi, ki še niso vpisani! Tišči pa, ki so še premladi in se zato še ne morejo vpisati v Red, naj se pa zapišejo med prosivce, ki smejo nositi redovni opas, da se že kot dečki privadijo na to sveto uredbo!

Ker Nam tedaj dobrotni Bog tako pogosto nudi priliko za praznovanje zveličavnih dogodkov, se zdi, da hoče ljubeznivo nakloniti milost: naj Naša najvišja pastirska služba ne gre mimo, ne da bi dosegli najlepših sadov in jih poklonili katoliškemu imenu. Zato pa zelo razveseljeni gledamo, kako se pripravljajo te sedemstoletne svečanosti sv. Frančišku v spomin, ki je v svojem življenju podprl hišo in v svojih dneh učvrstil svetišče." (Eceli 50, 1). To nam je tem bolj všeč, ker sv. Frančiška tudi sami že izza cvetoče mladosti z največjo pobožnostjo verno častimo kot svojega Zaščitnika in smo bili že davno sprejeti v število njegovih duhovnih sinov, pobožno prejevši znake Tretjega Reda. V tem letu tedaj, ki je sedemstoto od smrti serafinskega Očeta, naj doseže katoliški svet toliko obilico takih dobrin, naj doseže naše ljudstvo na priprošnje sv. Frančiška toliko množino tako velikih dobrot, da bo to leto na veke znamenito v cerkveni zgodovini!

Med tem pa v zagotovilo nebeških darov in v pričevanje ter dokaz Naše očetovske dobrohotnosti podelimo Vam, častiti bratje, Vaši duhovščini in Vašemu vernemu ljudstvu prelubeče v Gospodu apostolski blagoslov!

Dano v Rimu pri svetem Petru dne 30. aprila leta 1926., v petem letu Našega papeževanja.

Papež Pij XI.

Nekaj pripomb k pričujoči okrožnici.

Lepa, prelepa je — moramo vzdikniti! — in polna bogate vsebine pričujoča okrožnica sv. očeta papeža za slavnostno praznovanje Frančiškovega leta. Neizmerno in nepregledno je število spisov, ki so že in bodo še zagledali beli dan v spomin sedme stoletnice blažene smrti. V vseh jezikih in pri vseh količkah izobraženih narodih se oglašajo navdušeni častivci in občudovavci „serafinskega Očaka“, ljubeznivega, sončnojasnega svetnika, „ubožca Asiškega“. Velikansko delo bi si naložil tisti, ki bi hotel pregledati in zbrati samo naslove vseh knjig, časopisov in obzornikov, člankov, sestavkov, pesmi itd. v vseh jezikih na čast sv. Frančišku o priliki te sedme stoletnice. Kaj lepa in častna naloga za knjigoljubce! Vender je v tem morju knjig in spisov okrožnica sv. očeta svetilnik in sidro. Besede najvišjega poglavarja vesoljne cerkve, nezmotljivega učitelja krščanskih resnic in čednostnega življenja, so za nas katoličane pred vsem in najbolj merodajne. Škofje in mašniki morajo slušati sv. očeta, prvega duhovnega pastirja in vodnika. In to tudi radi store, ker vedo, da so sv. oče v Rimu pravi naslednik sv. apostola Petra, namestnik Kristusov na zemlji. Pa so vidna glava sv. Cerkve in nje od Boga postavljeni zastopnik, zato so deležni posebne pomoči Sv. Duha. Kljub temu pa vsak papež pri učenju in spisovanju svojih okrožnic, vsej Cerkvi in vsemu človeštvu namenjenih, skuša prav dobro uporabiti tudi svoje naravne darove, zmožnosti in sredstva, ki jih nudi zdravo modroslovje, zgodovinska veda in znanosti sploh. Saj se tudi milost naslanja na človeško naravo! Pij XI., sedanji ključar nebeški na zemlji, so pa — kaker je dobro znano izobraženim — učenjak na papeškem prestolu. Zgodovina jim je zraven bogoslovnih ved najljubša in kaj izvrstno poznana stroka. Imeli so priliko — knjigoljub od mladih nog! — prebirati in preučevati knjige, rokopise in spise v dveh znamenitih in najbogatejših knjižnicah ali bibliotekah: v ambrozijanski v Milanu in v vatikanski v Rimu.

Sv. oče Pij XI. so očitvidno sestavljali to svoje apostolsko pismo z veliko ljubeznijo in z veseljem, čeprav ne brez truda, učenjakom znanega in lastnega. Odgovorili so na vse ostale dosedanje spise o sv. Frančišku. Marsikako zmotno mnenje so zavrnil in popravili. Zlasti so opozorili tiste plemenite može, ki so zunaj katoliške Cerkve — le-ti, žal sv. Frančiška po svoje razlagajo, — da je bil Frančišek Asiški v vseh rečeh čudovito in brezpogojno vdan sveti rimski Cerkvi. Po pravici poudarjajo, da je sv. Frančišek zato tako velik in posnemanja vreden, ker je najzvestejša podoba Kristusova in ker je bil najtesneje združen z Bogom in sv. Cerkvijo. Opozoriti so morali tudi tiste Italijane, ki hočejo imeti sv. Frančiška za pokrovitelja pretirane navdušenosti za italijansko narodnost. Obzirno sicer, pa odločno so jim povedali, da to ne gre, zakaj sv. Frančišek je bil „ves katoliški in apostolski mož“! — Mnogi, zelo mnogi hvalijo in poveljujejo Frančiška Asiškega. Ali ker ga slikajo tako, da se ne sklada sè zdravo pametjo in zgodovinsko resnico, pa tudi s pravičnostjo ne, zato ga pravzaprav zmanjšujejo in ponižujejo. Seveda sv. oče radi priznavajo vsako dobro

voljo in težnjo in vsak izraz resničnega spoštovanja in pobožnega navdušenja za sv. Frančiška. Želijo pa, da bi vsi imeli pravo umevanje in pravo češčenje.

Za nas duhovne otroke sv. Frančiška so seveda najbolj znamenite in važne tiste besede v okrožnici, ki so naravnost nam namenjene. Te očetovsko dobrohotne in spodbudne opomine bo treba zopet in zopet prebirati ter si jih vtisniti v pamet tako, da se bomo z resnično odločnostjo in veliko zvestobo po njih ravnali ter v sebi sv. Frančiška vpodabljali! Čaka nas veliko apostolskega dela! Toda najprej mora vsak prenoviti sebe v Kristusu, z ne-prestanim zatajevanjem je treba odstranjevati zapreke, ki ovirajo delo milosti božje!

Ta okrožnica se da primerjati s tisto, ki so jo izdali dne 17. kimavca l. 1882. sv. oče Leon XIII., blaženega spomina, za sedmo stoletnico rojstva Frančiškovega.*) Pij XI. sami omenjajo to apostolsko pismo svojega slavnega prednika na papeškem prestolu in povdarjajo, kako blagodejne sadove je donesla.

P. Evstahij Berlec.

P. KAJETAN KOGEJ:

Asketična šola ali vadnica popolnosti.

TRETJI DEL.

O sredstvih popolnosti.

(Dalje.)

VIII. Ovire in sredstva premišljevanja.

Ovire premišljevanja.

Ljubezen do sveta. Pod besedo „svet“ razume sv. Avguštín posvetna srca, kartuzijanec Dionizij pa tista srca, ki ljubijo zemeljsko in minljivo bolj, kaker to, kar je božje in večno. Kralj David imenuje take reči „laži“, ker so lažnjive in zapeljive. Če je torej tvoje srce posvetno, ljubi svet, ljubi laž, in Sv. Duh v tako srce ne more prodreti in premišljevanje ostane neplodno. Zato povdarja sv. Janez, da svet Sv. Duha ne more prejeti (14. 7.) Ogibaj se sveta koliker moreš in premišljeval boš po Sv. Duhu.

b) Odpustljivi greh. Mali grehi kalijo čistost tvoje duše. Sv. papež Leon jih primerja prahu. S prahom pokrito ogledalo kaže tvoj obraz jako nepopolno, tako tudi premišljujoča duša, ki je polna prostovoljnih malih grehov, ne more kazati prave podobe božjih skrivnosti. Svetniki so to dobro vedeli; zato so smatrali odpustljivi greh za ogenj, ki osmоди peruti, po katerih se duša v premišljevanju dviga kvišku. — Tudi mi opazimo na sebi, da imamo tem manj dobrih misli mej premišljevanjem, čim več malega greha imamo na duši.

*) Slovenski prevod okrožnice »Auspicato« je prineslo Cvetje v 1. zv. IV. letnika st. 1—12. (V Gorici, prosindec 1883).

Reš je, da se vseh malih grehov ne moremo varovati brez posebne milosti božje, a popolnoma prostovoljne moramo pa le zatirati in obžalovati. Če hočeš, da ti bo premišljevanje koristno, operi pred vsakim premišljevanjem svojo dušo z vodo odkritosrčnega kesanja!

c) *Duhovna suhota.* Duhovna suhota je velika poskušnja za dušo v premišljevanju, ker ne najde v njem veselja in ne tolažbe. Toda naj bo vzrok dušne suhote ta ali oni, ne poslušajmo hudobnega duha, da bi zavoljo notranje suhote opuščali premišljevanje. Sv. Ignacij nas svari pred tem: „Premišljevanja ne smeš nikoli opustiti, še manj pa zaradi suhote skrajšati čas, ki je za premišljevanje odločen.“

Posnemajmo sv. Terezijo, katero je skozi 30 let trla ta dušna nadloga, in vendar ni v tem času opustila nobene molitve ali premišljevanja. Če drugega ne bomo dosegli, bomo imeli vsaj to tolažbo, da bomo vstrajali, trpeli in se vojskovali za svojega Boga. Na opisani način nam duhovna suhota ne more biti ovira, mariveč sredstvo k vedno večjemu spopolnjenju. Sv. Frančišek Sal. trdi, da ena naša molitev, katero opravimo v duhovni suhoti več odvaga, ko sto funtov molitve sredi tolažbe. Zaradi duhovne suhote se ne odteguj premišljevanju.

d) *Opravila in raztresenost.* Opravil, ki preveč raztresajo in ne spadajo v naše področje in pod našo odgovornost, se je treba ogibati. Stanovskih dolžnosti zaradi lažjega premišljevanja ne smemo zanemarjati, vendar pa glejmo, da nas preveč ne raztresajo, drugače res postanemo nesposobni za premišljevanje. Brez vsake raztresenosti pri nobenem premišljevanju ne bomo. Najbolje storimo, da jo kar sproti pobijamo in odbijamo. Če raztresenost pri vsem tem ne odneha, nam ne more škodovati; še pomnoži nam zasluženje. Premišljevanje, pri katerem se človek srčno vojskuje zoper raztresenost, je Bogu bolj dopadljivo, kaker še tako mirno in visoko razmišljevanje. Zaradi raztresenosti ne odnehaj od premišljevanja.

Sredstva premišljevanja.

a) *Dober dnevni red.* Če je kedo goreč v svoji službi, je hvale vredno, vendar naj pazi, da pri tem ne zanemari svoje duše. Napačno bi bilo, ke bi kedo vsled svojih stanovskih dolžnosti zanemaril molitev in premišljevanje. Nasprotno pa tudi ne bi bilo prav, ke bi se kedo tako navezal na molitev in premišljevanje, da bi pri tem zanemarjal dolžnosti svojega stanu. Moli in delaj! Opravljaj dolžnosti, pa ne zamôri duha molitve! Sv. Frančišek je zelo grajal one brate, ki so se vdajali zunanjim opravilom in učenju tako, da je pri tem trpela molitev in premišljevanje. Ravno tako je pa tudi grajal brata, ki se je izključno udal premišljevalnemu življenju.

Kasijan pripoveduje o starih puščavnikih, da so premišljevali tudi mej delom; njih roke so se gibale v delih Marte, njih srce je pa bilo zaposleno v delih Marije. — Modra gorečnost v svoji službi ali pri svojih opravilih ni nobena ovira premišljevalnega življenja, temveč jo še pospešuje. K temu pa mnogo pripomore dobro urejen dnevni red.

b) Duhovno branje in božja beseda. Kar kedo je, to je, je rekel svoj čas svetovno znani mož. Tudi o premišljevanju lahko rečemo: Kar človek duhovnega bere ali sliši, vse to ga podpira v premišljevanju. Zato radi prebirajmo duhovne knjige in se večkrat pogovarjajmo o božjih rečeh. Tako bogatimo svoj razum z novimi mislimi in pridobivamo znanje v duhovnih stvareh; vse to pomaga prodreti globokeje v premišljevalni predmet.

c) Drži se premišljevalnega vsporeda. Vspored premišljevanja si dobro zapomni. Da to lažje dosežeš, preberi večkrat to, kar smo napisali o načinu premišljevanja. Polagoma ti bo prišel vspered in nauk v meso in kri. Kmalu bodo premagane začetne težave. O sv. Tereziji je znano, da je v prvih letih redovnega življenja pri premišljevanju čutila velike težave, pozneje je pa vsled svoje železne vstrajnosti v tej vaji postala učiteljica premišljevalne molitve.

d) Čistost srca. Sv. Janez Evang. je po svojem neomadeževanem življenju izrazita podoba premišljevalnega življenja. Na njem vidimo, kaj nas predysem vsposobi poglobiti se v spoznanje božje, sprejemati navdihovanja sv. Duha in sodelovati ž njegovo milostjo. „Tisti, ki so čistega srca bodo Boga gledali“ (Mat. 5, 8).

Če ohraniš svojo dušo lepo, svoje življenje neomadeževano in živiš po svojem stanu čisto, tedaj si orel, ki se dviga v zračne višave svetega premišljevanja.

e) Priprava k premišljevanju. Ne pojdi nikoli brez priprave k premišljevanju. Ko se pripravljáš, govori: „O Bog, ustvari novega duha v meni! Ne odzemi mi svojega Duha“. Sramotno je za svetnega človeka, če v praznih sanjarijah izgubi dan, še bolj sramotno je, če oseba, katera hoče popolnost doseči, tisti čas, ki je za premišljevanje odločen, ubije s praznimi ali celó z grešnimi mislimi.

Z molitvijo se učimo moliti, s premišljevanjem se učimo premišljevat. Pri premišljevanju ne gre za učene razprave, ne za globoke znanosti, ne za napenjanje živcev in možganov, pač pa za preprosto in vender koristno premišljevalno molitev. Pridige in nauki ti bodo pogosto mrzli, neumevni, ako ne premišljuješ. Brez premišljevanja večnih resnic, svojih slabosti in dolžnosti si enak beraču, ki svojega uboštva ne spozna. Če boš pa premišljeval, boš spregledal, kaker sv. Frančišek in ž njim boš klical: „Gospod, kedo si ti, kedo sem jaz?“

IX. Kaj, kje, kedaj in koliko časa naj premišljujemo?

a) Kaj naj premišljujemo? Slomšek, najboljši učitelj Slovencev, spodbujajo pridna dekleta k premišljevanju večnih resnic z besedami: „Sveti evangelij in nedeljska berila, pridige, krščanski nauki, zgodbe sv. pisma, po-božne knjige, mile skrivnosti Marijinega presv. rožnega venca in drugo, v vsem tem nahaja vsaka, tudi priprosta deklica, vedno svetega premišljevanja dovolj“ (Kršč. dev. 77—78).

Kršćanske device so že v prvih stoletjih goreče premišljevale evangelijske nauke. O sv. Ceciliji se bere, da je nosila podnevu in ponoči Kristusov evangelij na prsih. Ne, kaker bi nosila na prsih popisani pergament, pravi sv. Bonaventura, marveč ker je njena čista in sveta duša neprestano in goreče premišljevala skrivnosti in nauke, katere vsebuje Jezusovo življenje. (Schola religiosa). Veriti, pisatelj življenja svetnikov, govori o predmetu premišljevanja, sledeče: „Premišljuj božje lastnosti, posebno pa svetost, vsemogočnost, pravičnost, milost, vsevednost; premišljuj neizrečeno ljubezen in bridko trpljenje Jezusovo, tudi njegove svete nauke in zglede; premišljuj vrednost in neumrjočnost svoje edine duše; premišljuj svoje slabosti, dolžnosti, priložnosti, tudi kaj te po smrti čaka, pravična sodba, lepa nebesa ali strašni pekel. Te in druge resnice prav skrbno premišljuj, in le zanesi se, da tvoje premišljevanje ne bo brez prida“ (Veriti II. str. 587). Vsaka stvar, vsaki dogodek nas more nagibati k Stvarniku in Vladarju vseh stvari vzbuditi more v naših srcih čustva in nagibe svete ljubezni in zedinjenja, hvale in češčenja in darovanja. Zlasti rad premišljuj življenje, trpljenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa. V tem svetem premišljevanju se jih je brez števila zveličalo, spopolnilo in posvetilo, gotovo pa nihče pogubil.

b) Koliko časa premišljujmo? V redovih je navada premišljevali eno uro na dan. Koliko časa naj bi premišljevali tretjeredniki je težko določiti. Razmere posameznih so različne; ozirati se je na stan, čas, delo, zmožnost. Toda pravilo bodi vsakemu otroku sv. Frančiška: noben dan brez premišljevanja! Če moreš, premišljuj celo uro ali pol ure na dan, na vsaki način pa četrt ure ali vsaj deset minut, drugače ne boš napredoval v čednosti nič ali prav neznatno.

Sv. Alfonz je dober del dneva posvetil premišljevanju, posebno je razmišljal častitljive skrivnosti sv. vere, Gospodovega trpljenja in smrti, njegovo bistveno pričujočnost v najsv. zakramentu in čednosti njegovega presvetega Srca. — Sv. Anton puščavnik je cele noči prebil v premišljevanju, in ko je sonce vzhajalo, se je pritožil, zakaj moti njegov mir v Bogu in mu jemlje sladkost premišljevalne molitve. — Naš sv. oče Frančišek je bil zadnja leta življenja naravnost neprenehoma zatopljen v premišljevanje.

Ke bi pa mej tjeonom res ne utegnil premišljevali, tedaj se pa potruđi, da storiš to s tem večjo vnemo ob nedeljah in praznikih. Nekaj je vseeno bolje ko nič! Če si premišljevanje vestno gojil, ti nikoli ne bo žal, najmanj pa na smrtni postelji.

c) Kje in kedaj naj premišljujemo? Kraj premišljevanja ni določen, premišljuješ lahko povsod. Služabniki božji so premišljevali na vsakem, vender pa najraje na svetem ali saj samotnem kraju.

Najpriložniši čas za premišljevanje je jutranja ura, preden pričneš z delom. Glava je takrat lahka, duša pripravniša in močnejša, srce še ne vzemirjeno po skrbah. Če zjutraj nisi utegnil premišljevali, stori to ob drugem primernem času čez dan ali zvečer; toda jutranja ura ima prednost. Premišljevanja popolnoma nikedar ne opusti!

Konečni opomin sv. Petra Alk.

Naš svetnik daje ob koncu svoje razprave še nekatere jako dobre nasvete; pravi namreč:

1. Premišljuj pazljivo. Telo in duh pri tem ne smeta biti nemarna, a tudi preveliki napor ni dober.

2. Ni treba globokega razmišljanja z razumom, več pozornosti posveti nagibanju volje, čustvom in trdnim sklepom. Iz premišljanja moraš vedno povzeti kak koristni nauk in ga nase obrniti.

3. Delovanja Sv. Duha mej premišljanjem ne preziraj. Kedar na to ne pazi, je navadno kaznovan s tem, da Boga ne najde, kedar ga išče.

4. Če si pri premišljanju suh, se moraš ponižno obrniti na Boga. Če pri vsem tem nadloga dalje traja, naj ti zadostuje, da si sploh premišljeval in Gospodu daroval svoje srce.

5. Za premišljanje si vzemi časa, če pa kedaj časa ni na razpolago, stori koliker moreš, a premišljanja ne opusti (Hasenöhr I. str. 13).

Sklep.

Povedali smo o premišljanju, koliker se nam je zdelo potrebno za vse dobro vnete tretjerednike. Iz razprave ste spoznali, da je premišljanje zares prvo sredstvo njemu, ki se hoče posvetiti. Višje popolnosti brez premišljanja sploh doseči ne moremo. (Dalje prih.)

P. ADOLF ČADEŽ.

Spomini iz misijonskega življenja.

(Dalje.)

Velika noč v Žabnici 1. 1910.

Življenju naletimo včasih na slučaje, katerih si ne moremo razložiti, tudi še kasneje ne, ko imamo na razpolago čas, knjige, dobre in učene prijatelje, kateri bi nam radi pomagali razjasniti dogodek, ke bi ga mogli.

Tak čuden slučaj se mi je prigodil v Žabnici o Veliki noči 1. 1910. Slučaj bi bil vtegnil biti za me usodepoln, če ne bi bil poslušal naravnega čuta slutnje ali notranjnga opomina, ki se tupatam ne-pričakovano oglasi in človeka opozori na pretečo nevarnost.

Ta čuden slučaj, na katerega nehote pogostokrat mislim, bom tukaj popisal prav tako, kaker se je bil dogodil.

Na velikonočno nedeljo popoldne okrog četrte ure sem v župnijski pisarni pripravljaj šestnajstletnega Hrvata, čevljarskega učenca pri g. Frustuku

v Žabnici, za prvo spoved in sv. obhajilo. Hrvat je bil za verski poduk trd in mi je dal mnogo truda. Ko sva bila z učencem v najgorečnejšem razgovoru, stopi nenadoma v pisarno čeden gospod, srednje vitke postave, star okrog 28 let. Oblečen je bil ko duhovnik, t. j. imel je za vratom kolar, črno obleko in na sveže popolnoma obrit obraz. Imel je ko oglje črne oči in lepo počesane črne lase. Imel je pa kar dve palici, v vsaki roki po eno, ki ste imeli na koncu mesto železa, debel gumi ali kavčuk. Zdelo se mi je, da ta tujec s temi palicami tipa po tleh, kaker mačka s tacami, kedar zalezuje miši.

Ko sem tega gospoda zagledal, me je mraz spreletel po životu in sem imel občutek, da imam pred seboj živega vraga.

Ko sem bil hodil po svetu, se mi je večkrat prigodilo, da sem čutil pogostokrat strah ali neko mržnjo do kakega človeka, ko sem ga prvičkrat ali pa nenadoma videl. Dolgo časa sem se ustavljal temu čutu in sem sam sebi očitil, da čisto tuje, nepoznane ljudi, večkrat prehudo in krivično sodim brez pravega razloga. Vojskoval sem se torej zoper ta čut. Da bi ljudem, ki sem jih prvič videl, ne delal krivice, sem večkrat postopal zoper ta čut, ki mi je silil v spomin in srce. Čudno pa je bilo to, da je ta čut imel vedno prav.

Prigodilo pa se je, da mi je prišla v roko knjiga, ki je razpravljala o „Čutu brez imena ali o šestem čutu.“ Notri je pisano, da ni res, da bi človek imel pet čutov t. j. vid, sluh, okus, vonj in tip, temuč, da ima človek razen teh peterih čutov še enega, ki nima imena in ta je šesti čut. Ta čut pravi človeku: ta stvar ti je koristna, ona škodljiva, ta človek ali ta žival ti hoče dobro, ona oseba ali žival, ti je nevarna, tega človeka se okleni, onega se boj.

Pri posameznem človeku so čuti različno razviti; eden vidi izvrstno, drugi slabo, eden sliši tenko, drugi debelo, prav tako je tudi šesti čut pri enem človeku bolj, pri drugem pa manj razvit. Kako je treba paziti na oko in poslušati na uho in na druge čute, da se ti kaj hudega ne prigodi, prav tako moraš slušati tudi ta čut brez imena, ki te drugim čutom slično svari in opominja, da bi te obvaroval nesreče. Ta šesti čut se je bil pri meni oglasil, ko je prej omenjeni tujec stopil v pisarno. Nehotè sem se na stolu nagnil nazaj, kaker da bi bil kedo proti meni zamahnil. Z desnico sem zagrabil za rob mize in sem srpo gledal moža v črni obleki. Čut sem imel, da imam pred seboj človeka, ki me hoče pograbititi za grlo in prav zadovoljen sem bil, da nisem bil sam v pisarni, temuč da sem imel zraven sebe šestnajstletnega Hrvata.

Tujec se je prav uljudno priklonil, potem spregovoril nemško in sicer v prav lepem jeziku.

„Prosim, ali imam čast govoriti z g. župnikom tega kraja?“

„Da,“ mu odgovorim. „Prosim, kaj pa želite?“

„Prosim, da bi me vzeli pod streho to noč.“

„Kaker kaže, ste Vi duhovnik,“ mu rečem.

„Imate prav, duhovnik sem.“

„Odkod pa ste?“ ga vprašam.

„Iz južnega Tirola.“

„Iz katere škofije pa ste?“

„Iz trentinske.“

„Kaj pa ste, kapelan ali župnik?“

„Kapelan sem, pa sem zdaj bolan.“

„Ali imate svoje papirje v redu?“

„Da, gospodž upnik, imam jih.“

„Prosim, pokažite mi jih!“

Na to zahtevo tujec ni bil pripravljen. Nekoliko hlastno in nevoljno izvleče iz usnjatega zavitka več listin in mi da dva papirja, ki sta se skupaj držala. Oba papirja prav skrbno pregledam in mu jih brez opazke nazaj dam.

„Vi govorite tudi italijanski?“ mu rečem v laškem jeziku.

Tujec mi odgovori v italijanščini, ki jo je govoril ravno tako gladko ko nemščino.

„Kje pa ste bili zadnji čas, to je ta teden?“ ga dalje prašam.

„V Žemoni (Gemoni), kjer sem veliki teden pomagal v župni cerkvi pri cerkvenih obredih.“

Žemona leži v bližini stare avstrijske meje, spadala je pa l. 1910. k Italiji, Žabnica pa je bila v Avstriji in tudi ne daleč od stare italijanske meje.

Ko sva končala ta razgovor, ki je bil neke vrste preiskava, sem rekel tujcu prijazno, pa na kratko in zelo odločno:

„Oprostite, gospod, ne morem vas sprejeti čez noč.“

„Zakaj pa ne?“ me vpraša osupnjen; „saj imate veliko hišo in zadosti prostora, želim ostati tukaj samo čez noč. Jutri zjutraj bom odšel naprej s prvim vlakom. Šel bi na gostilno, ker pa sem duhovnik, je bolj primerno, da prenočim v župnišču. Tudi noč že nastopa in mi ni lahko drugod iskati prenočišča.“

„Mi je prav žal, da Vam ne morem vstreči,“ mu rečem na kratko. „Če se Vam zdi neprijetno iskati prenočišča tukaj v vasi, pojdite na Trbiž z vlakom ob petih, tam je več hotelov.“

„Kakšen vzrok pa imate, da me nočete sprejeti pod streho, ko imate veliko prostora?“

„To je pa moja stvar. Rekel sem, da vas ne morem sprejeti pod streho in pri tem ostane; če želite, vam dam kozarec vina in svinjine. Za naju je pogovor končan.“ To sem pristavil z rezkim poudarkom, ker se je tujec le obotavljal in se mu ni nikamer mudilo.

Na to se je nevoljno obrnil in brez pozdrava odšel. Tudi vina in mesa ni maral vzeti.

Nadaljeval sem poduk s Hrvatom, četudi le težko, ker mi je tujec še vedno stal v duhu pred očmi. Videl sem pred seboj njegove črne zbadljive oči, njegova rezka beseda mi je še vedno šumela po ušesih in njegovi dve listini ste mi kar žgali prste, s katerimi sem jih bil držal v rokah. Čuden vtis mi je stiskal srce in jezo sem gledal v vrata, skozi katere je bil odšel.

Nisem bil še končal raztresenega poduka z učencem, kar se duri pisarne zopet odprlo in nadležni tujec zopet stoji pred menoj in sicer z nevoljnim obrazom.

Prav nehote sem vstal sè stola za mizo in sem rekel z reskim glasom: „Prosim, gospod, kaj še želite?“

„Vi g. pater, ste dolžni mene čez noč sprejeti, ker ste redovnik in Vaša dolžnost je podpirati svetno duhovščino,“ pravi tujec počasi in s povdarkom. „Jaz sem bolan, kaker vidite, da si naprej pomagam, moram rabiti kar dve palici. Noč se dela in ne morem in tudi nočem drugod iskati prenočišča. Če me ne boste sprejeli pod streho, vas bom tožil pri gospodu škofu v Celovcu, ker me pelje moja pot že tako preko Celovca; prepričan sem, da gospod škof ne bo zadovoljen, ko bo zvedel, kako se obnaša redovna duhovščina do svetne.“

Kar čutil sem, kako dobro so bile prevdarjene besede, ki jih je govoril ta tujec. Po pravici povem, da bi bil ta mož zmagal, če ne bi bil jaz mož iz trdega lesa. Toda njegov govor je dosegel pri meni ravno nasprotni uspeh, kaker je on pričakoval, zlasti še, ker sem imel občutek, da stoji pred menoj divja zver, ki me hoče popasti, ne pa duhovnik, kaker je lagal njegov beli kolar za vratom.

„To je nesramnost čez vso nesramnost!“ sem zakričal nad tujcem, da se je razlegalo po celi veliki hiši in še daleč čez cesto. „Vi žugate meni z gospodom škofom, ki sem vam v vsi uljudnosti pa iz trdnih razlogov odklonil prenočišče. Nič ne pravim, da ste nevaren človek, pač pa sem prisiljen Vam v obraz povedati radi vašega nesramnega nastopa, da je pri Vas vse v neredu: prvič, vaši papirji niso v redu. Stari so tri leta, torej nimajo nobene vrednosti več. Drugič, pravite, da ste iz Trenta, kar bo skoro gotovo res, vaši papirji pa so iz Rima. Tretjič, pravite, da ste ta teden pomagali v cerkvi pri altarju. Vprašam Vas, ali ste z dvema bergljama pomagali v cerkvi pri sv. maši? Dalje, če ste celi teden pomagali v cerkvi, zakaj pa danes, na velikonočno nedeljo, ne pomagate in na tak velik praznik okrog hodite? Še enkrat pravim, da na Vaših papirjih ni zapisano, da ste nevaren človek, pač pa na glas zakličem, da bom nemudoma poklical žendarmerijo, ki bo pregledala vaše papirje in Vas, če ne odidete iz župnišča. Da boste lažje hodili vam bo naš samostanski brat prinesel kozarec vina. S tem sva midva končala!“

Ko sem to zaklical, je zapel tudi moj zvonček na mizi, ki je klical kuharja.

„Prinesite temu gospodu kozarec vina,“ sem rekel kuharju, ki je bil vstopil.

Tujca so besede tako pretresle, da je stal pred menoj mutast ko kamen in se ni ganil z mesta.

Ko je brat prinesel vino, ga je na dušek izpil in hitro odšel, ne da bi bil besedico zinil.

Ko so se za čudnim tujcem vrata zaprla, je prihitel v pisarno moj duhovni pomočnik, ki še živi in se na ta dogodek gotovo še dobro spominja in pravi: „Za božjo voljo, p. župnik, Vi nimate nobenega spoštovanja do svetnih duhovnikov! Vpili ste nad tem ubogim tujcem, da se je na vse strani razlegalo. To gotovo ni prav. Imejte vender usiljenje z duhovnikom, ki hodi

z dvema palicama! Na to pravim: „Pater . . . prosim Vas lepo, pustite me v miru, ker sem preveč razburjen in bi se vtegnil spozabiti, da bi tudi z Vami govoril, kaker sem govoril s tujim gospodom. Vem sicer, da Vi veste vse in znate vse, toda za zdaj Vas prosim, da me pustite v miru. Kedar boste Vi župnik, boste delali Vi, kar se bo Vam prav zdelo, za zdaj imam to službo in odgovornost jaz.“

Predobri g. pater se je res nemudoma umeknil. Na zunaj sem se kmalu pomiril, toda v glavi in v prsih mi je pa še vse bučalo. Imel sem občutek, da sem srečno skočil čez širok in globok jarek, ki me je hotel požreti.

Ta večer sem šel še sam pogledat, če je brat dobro zaklenil vežna vrata; druge dni se nisem zmenil za hišne duri.

Drugi dan, na velikonočni ponedeljek, smo imeli v župnišču več povabljenih gostov. V Žabnici je stara navada, da so ta dan na obedu pri župniku cerkveni klučarji, organist, cerkvenik in cerkveni pevci in pevke.

Bili smo ravno začeli obed, kar mi povedò, da so orožniki v veži, ki želijo govoriti z menoj.

„Pojdite pogledat, kaj želijo,“ rečem patru, ki je bil za kapelana pri meni.

Pater gre v vežo, pa se takoj vrne rekoč: „Orožniki hočejo govoriti z Vami; treba je, da greste Vi sami ven.“

„Ali je bil včeraj pri vas tak in tak človek?“ me vprašajo orožniki. — „Kaj pa da je bil.“ — „Kaj pa je hotel imeti?“ — „Hotel je na vsak način pri nas ostati čez noč. Odkrižal sem se ga le z največjo težavo.“ — „Kedo pa je bil?“ — „Pokazal mi je dvoje listin. V prvi, ki je iz l. 1907. je pisano, da je duhovnik, ki pripada v tridentinsko škofijo, tedaj v Avstrijo. Kako se piše si nisem zapomnil. Ime je italijansko. V drugi listini, ki je iz istega leta in se glasi na ravno isto ime, pa piše, da je duhovnik iz rimske nadškofije, tedaj pripada po tej listini v Italijo. Iz teh dveh listin se razvidi, da je slepar, če ni še kaj hujšega. Jaz sem mu bil zažugal, da bom poklical orožnike, ki ga bodo preiskali. Tega se je bil vstrašil in jo je nemudoma popihal. Imel je dve palici, na katere se je opiral, ko je bil prišel; ko pa je šel iz župnišča, se na palici kar nič ni opiral, ker je bil menda v naglici pozabil, da ga noge bolijo ali pa je na to preveč mislil, kar sem mu povedal.“

„Ko je prišel,“ tako je zvečer pravil kuhar, ki mu je vežna vrata odpiral, „se je gospod opiral na dve palici. Ko pa ste ga skozi vrata vrgli, je obe palici skupaj pod pazduho stisnil, klobuk na oči potegnil in ko veter po cesti proti kolodvoru bežal.“

„Kam pa je šel od vas?“ vprašajo dalje orožniki.

„Šel je na kolodvor na vlak, ki gre odtod proti Trbižu ob petih popoldne.“

„Veste,“ pravi orožnik, „da je od tod res šel na vlak, ki gre odtod proti Trbižu in je vzel vozni list do Beljaka. Toda na Trbižu je izstopil ter se peljal od Trbiža nazaj proti Pontablju t. j. do italijanske meje. Toda do Pontablja se ni pripeljal. To smo do zdaj dognali. Kje je iz vlaka izstopil, tega še nismo mogli poizvedeti. Mogoče, da že veste, kaj se je preteklo noč prigodilo v Malborgetu, dve postaji od Žabnice proti Italiji?“

„Ne, tega ne vemo,“ odgovorim orožnikom.

„To noč so tam ulomili v župno cerkev, v župnišče in še v bližnjo hišo. Poropali in odnesli so vse, kar se v naglici odnesti da. Na delu je bila velika banda, ki krade in ropa že delj časa na avstrijski in na italijanski meji in ima to srečo, da vedno v pravem času uteče čez mejo ali nam v Italijo, ali pa Italijanom v Avstrijo, ker mi orožniki ne moremo čez mejo za njo. Ko smo o tem ulomu zvedeli, ni bilo več ne duha, ne sluha za temi nevarnimi roparji. Le to smo do zdaj za gotovo dognali, da je bil vodnik te nevarne bande včeraj pri vas. Kaker vse kaže, so nameravali preteklo noč obiskati vašo hišo. Kaj jih je od vas prepodilo, še ne vemo.“

Tu smo videli, v kaki nevarnosti je bila naša majhina družina. Stanovali smo res v lepem, velikem, novem župnišču, toda bilo je popolnoma prazno, ker smo se bili naselili še le pred tremi meseci. Imeli nismo drugega, ko nekaj tisoč dolga; tudi cerkvena blagajna je bila prazna.

Roparji nam ne bi bili mogli vzeti ne denarja ne blaga, pač pa življenje, ko bi ne bili mogli iz nas nič drugega izsiliti.

Te velike nevarnosti nas je rešil šesti ali neimenovani čut, ali boljše rečeno naš angelj varih, ki nas je o pravem času opomnil na nevarnega roparja.

Razgled po serafinskem svetu.

Za obhajanje sedme stoletnice smrti sv. Frančiška je odredil preč. p. provincijal, naj po vseh naših samostanih opravijo javno tridnevno pobožnost. V Ljubljani je III. red to storil 14.—17. septembra s tremi pridigami na dan, sè sv. mašo pred Najsvetejšim in litanijami z blagoslovom. Tretjeredniki so se teh pobožnosti vse dni pridno vdeleževali v prav obilnem številu. — V novi cerkvi sv. Frančiška v Šiski so sprva nameravali obhajati devetdnevno pobožnost. Ker so pa patri zaposleni v šoli, so imeli le tridnevno po prazniku sv. Frančiška. Vdeležba hvalevredna. — Obhajali so tridnevno tudi po drugih naših samostanih sè sestanki in zborovanjem gg. voditeljev in tretjerednikov. Udeležba je bila povsod obilna, kaker moremo sklepati iz poročil časopisov. Bog daj mnogo sadov!

Slovesno blagoslovljenje nove cerkve sv. Frančiška v Sloveniji. Kar smo že dolgo želeli in zadnji čas napeto pričakovali, to se je, hvala Bogu, vresničilo. Frančišek ima svojo cerkev — lepo, krasno, veličanstveno cerkev, ki je ponižnosti in preprostosti Frančiškovi primerna. Nobene potratnosti ni v nji; beton in opeka prevladujeta, pa je ta Frančiškovi ljubezni do uboštvu umerjena snov tako umetno sestavljena, da so vsi, ki novo cerkev obiskujejo, mnenja, da je cerkev lepa, krasna. Razsvetljava je dobro napeljana, celi prostor za posluš tako primeren, da slišiš pridigarja in pevce v slehrnem kotu. Veliki altar ni zaprt v kak tesen prostor, ampak stoji prosto pred ljudmi,

da ga imaš pred sabo od vseh strani; loči ga od ljudi le obhajilna miza in pet stopnjic. Pridižnica je na evangelijski strani altarja, nizka, da stoji govornik pred ljudmi in jim ni treba dvigati glav v višino, ampak gledajo naravnost; tudi strehe ni treba, da bi lovila in odbijala glas, ker je cerkev izredno akustična. Za večno luč ni viseča svetilnica, ampak štirje lepi marmornati stebri, na katerih gori luč. Mej skrajnima stebroma je prostor za dva stranska altarja, katerih eden že stoji, drugi ima samo stopnjico, mize pa še ni. Ravno tako čakate obe kapelici za altarjem na boljše čase, kaker še marisikaj družega: tlak, zunanji omet, zvonik, pročelje itd. Sedaj moramo najprej ogromen dolg malo znižati, potem bo prišlo drugo potrebno na vrsto. Prosimo za prispevke vse, ki morejo kaj dati. Vsako prvo nedeljo v mesecu se opravlja sv. maša za dobrotnike te cerkve.

Skupščina na Prežganjem. Naša skup. je bila ustanovljena leta 1923. in šteje sedaj 71 udov. Letos nam je smrt ugrabila že tri ude: Nežo Zupančič, ki je naredila obljubo doma v hudi bolezni, tako je želela, ker ni mogla v cerkvi in tako umrla doma udano v voljo božjo v duhu sv. Frančiška. Druga, ki je umrla je Marija Ilovar. Dolgotrajna bolezen jo je, kaker upamo, spokorila in očistila in je ko zvesta tretjerednica prejela zaslužen plačilo. Tretja je Neža Jeriha. Njena življenska tovarišica je bila uboštvo. V uboštvo je živela, pa je kljub uboštva še drugim rada pomagala. Umrla je na tleh. Nekaj tretjerednic ji je streglo, pa so mislile, da še ni tako hudo. Kar preminila je in vsem se je inako storilo, ko so zvedeli to otožno vest. Njena rakev vsa obložena z venci. Rajnka je rada plela vence za hišo božjo in v cerkev so jo prinesli vso ovenčano na zadnjem potu. Počivajte v miru! Pogreba so se vdeležili skorej vsi tretjeredniki, molili so sv. rožnivenec, prejeli sv. obhajilo in zložili za vsako za eno sv. mašo. Ob pokopu je voditelj vsaki rajni spregovoril kratek govor v slovo. Prav lepo in ganljivo je bilo vse pogrebno opravilo za naše umrle tretjerednike in najboljše reklama za neude. Priporočamo naše rajne tudi Vam v molitev. — Seje imamo po potrebi. Pri zadnji smo sklenili, da bomo obhajali 700letnico sv. Frančiška s tridnevnimi duh. vajami. Ko smo zvedeli, kako sramotilno in podlo je pisala brezverska „Domovina“ o sv. Frančišku povodom 700letnice, je bila skupščina v dno srca užaljena in protestiramo vsi priti tako podli pisavi. Nekaj se menimo, da bi si napravili tudi zastavo, pa ne iz nečimrnosti, ampak radi slovesnosti. Pa o tem mogoče drugič. *Voditelj.*

Sv. Lovrenc na Pohorju. Ni je že skoraj večje župnije v lavantinski — Slomškovi — škofiji, kjer bi ne bilo velike ustanove asiškega ubošča, nje-govega III. reda. Le župnija Sv. Lovrenc na Pohorju, ki šteje nad 3000 duš, je še samevala. Dokaj tretjerednikov je imela sicer župnija, a so bili včlanjeni pri skupščini župnije Device Marije v Puščavi. Na vzpodbudo p. vizi-tatorja Filipa Benicija in na lastno željo je sklenil sedanji tukajšnji župnik g. Janez Oblak, da se v letu 1926, ko ves katoliški svet proslavlja reforma-torja človeštva v srednjem veku, ko se obhaja 700letnica smrti od vsega krščanskega sveta občudovanega pesnika „Sončne pesmi“, kanonično usta-novi III. red v Sv. Lovrenca župniji. S falkuteto delegata provincijala p. Ke-

rubina v Marija Nazaret in z dovoljenjem preč. lavantinskega ordinarijata se je kanonična ustanovitev izvršila dne 8. avgusta 1926. — Ob tej priliki je p. vizitator iz Maribora imenoval prvo predstojništvo za dobo treh let: za moški odbor: predstojnik: Pečovnik Valentin, namestnik: Anton Škerbinjek; za ženski odbor: predstojnica: Hrastnik Marija, namestnica: Brelin Uršula, svetovavke: Moge Berta za trg Sv. Lovrenc, Pečovnik Elizabeta za Rdeči breg, Petrič Terezija za Kumen, Krecenbaher Ivana za Recenjaki in Lehen. Nova skupščina šteje 73 udov, 60 starih in 13 novincev.

P. Filip Benicij Perc.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

1. K. Š. presv. S. J. in Mariji ter več svetnikom v več težkih zadevah. — M. B. Jezusu, Marli in šk. Slomšku za pomoč in poboljšanje sina. — N. presv. S. J. sv. Antonu in sv. Tereziji svojo hčerko, da bi jo sprejeli v trgovino, v katero prosi. — Vse letos še ne uslišane prošnje. — Vse dobrotnike nove cerkve sv. Frančiška. — Terz. Martinčič.

II. Pokojni udje skupščin:

1. **Ijubljanske:** Fr. Lončar (Jecelj), Ant. Seidel, Mar. Hribar, Urš. Gartroža, večletna zaupnica.

2. **Idrijske:** Iv. Kenda, M. Habe, M. Sedej.

3. **paške:** Jožef Žolnir.

4. **svetotrojiškega okrožja:** Sv. Ana: Ivana Zemljič, Hel. Senekovič, Matija Pajnhard (63. l. v III. r.) — Sv. Anton: Lucija Fekonja † pri Sv. Andražu. — Sv. Ropert: Magdalena Vraz omož. Petrič, Valentin Vogrin. — Sv. Bolfenk v Slov. gor.: Marija Petek, Elzab. Čeh omož. Kocmut, Ana Muršec. — Kapela: M. Rantaša. — Negova: Fran Vogrin, Frančiška Satler. — Sv. Trojica v Slov. gor.: Emilija Kocbek omož. Mlinerič. — Sv. Vrban: Urša Kūhar, Terezija Zelenko. — Sv. Lenart: Marija Muršec.

5. **svetokriška pri Slatini:** Simon Sajko, Valentin Kunstič, Jakob Herček, Florjan Černosa, Apolonija Bercko, Liza Sprabl. Mar. Janžek, Mar. Klančič, Jožefa Nerat, Antonija Cverlin, Marjeta Drofenik, Mar. Drofenik. Antonija Drofenik, Ema Bele, Mar. Pušnik, Ana Ogrizek, Mar. Kužnar, Mar. Prah.

6. **celjskega okrožja:** Nova cerkev: Terezija Hrašon, Mica Rašer, Terezija Javnišek, Mihael Krujavšek, Marjeta Felicijan. — Celje: Ana Klanjšek, Marija Macuh, Jera Pintar, Marija Petek, Helena Lapornik. — Teharje: Janez Lah, Marija Steble, Helena Vidmajer. — Šmarje: Mica Veršak. — Dramlje: Blaž Reporšek, Jožefa Pristnik. — Št. Jedert: Kristina Dolinšek. — Št. Vid pri Grob.: Kristina Povalej. — Gomilsko: Neža Rajovc. — Slivnica: Jožefa Sebič. — Št. Pavel: Martin Kovač. — Vojnik: Neža Majcen, Marija Vipavec. — Dol pri Hrast.: Terezija Kupšek. — Vitanje: Marija Germ. — Št. Peter Medv. selo: Neža Krumpak. — Dolič: Helena Pesjak. — Žalec: Terezija Kolar. — Šmarjeta: Helena Volaj. — Ollmje: Janez Košak. — Št. Rupert. Urš. Jesih.

Zahvala za uslišano molitev.

Tretjerednica iz Šmartna na Pohorju se zahvaljuje ljubi Marli in sv. Frančišku, da se sin vrnil domov.

Natis dovolil: P. Regalat Čebulj, prov. — Vredil p. Salvator Zóbec v Ljubljani.

Tiskala tiskarna A. Slatnar v Kamniku. — Za tiskarno odgovoren Rajko Kos.

4. **Razne vrste razglednic sv. Frančiška** v spomin na sedmo stoletnico njegove smrti po 2 Din in po 1 Din.

Prodajalna K. T. D. je izdala in založila knjigo: **Spoved malih grehov** (pogostna spoved) spisal P. Ph. Scharsch, O. M. J., priredil dr. Frančišek Jere. V Ljubljani 1926. Stane nevezana 25 Din, po pošti 1 50 Din več. — Ta knjiga je zelo primerna za naše bravce in za vse tiste, ki se navadno varujejo smrtnih grehov ter se spovedujejo večinoma le malih grehov. Tistim, ki jo bodo premišljeno brali, bo posvetila v notranjost srca luč in bo razjasnila marisikako skrivnost; nagnila jih bo tudi, da se bodo malih grehov bolj skrbno varovali ali se jih hitro očistili, če so vanje padli. Vsem bo v duhovnem oziru veliko koristila. Zato jo našim bravcem radi in koliker moremo toplo priporočimo. — Voditeljem tretjega reda bo tudi za mesečne shode dobro služila.

Opazka: Letošnje leto so mnogi o Frančišku tudi mej Slovenci marisikaj napisali. Umevno je, da so vsi ti omenili ime Asiz. Pisali in sklanjali so pa to ime zelo različno: Assisi, Assisija, v Assisi, v Assisiju, v Asizih, v mestecu Asisi, Asisija, pod Asisijem itd. Iz te mešanice pisav so pa skorej vsi napravili Asiški (in ne Asisijski). Prav bo, če bomo pisali Asiz in sklanjali: Asiz, Asiza, Asizu, Asiz, pri Asizu, z Asizom, Frančiška pa imenovali Asiškega.

Darovi.

Za novo cerkev sv. Frančiška v Šiški (v din.): Nabrali so: Ma. Lukanc: 2460, L. Gerkman 40, sam. Maribor 476, 1100, M. Klopčič 91 50, Brezje: cerkv. darovanje 2500, č. p. Adolf v Aleksandriji 676 50, 232 30, 624 75; tretji red: Komenda 58, Kamnik 179 75. Srednja vas v Boh. 1000, Št. Janž n. D. p. 250, Sostro 100, Novomesto 1000, Studenci pri Polčanah 300, Brezje 500, Mar. družba franč. v Ljublj. 1000. — Darovali so: Elíz. Lenasi 500, A. Ručigaj 38 in nekaj srebra, I. Berdavs 58 30, g. mjn. Dr. Korošec 1000, J. Jenčič 40. A. Račič 60, T. Korn 220, J. Jaklič 40, iz Nazareta: H. Močnik 20, Ma. Petrin 100, B. Vratnik 25, Fr. Zupan 50, neim. 100, A. Gros 25 50, neim. 70, neim. 10, neim. v Žalcu 50, Ma. Melavc 50, Fra Melavc 50; po 100: ga. Češnovar, A. Kogelnik, J. Urankar, U. Praprotnik, U. Kern, ms. T. Zupan, č. g. Dr. Perne, č. g. Dr. Dolenc, M. Volavc, A. Orei, Fr. Kolbe, č. kan. I. Lavrenčič, Fr. Nastran, Ter. Martinčič Cihlaž, Fr. Štrukelj; po 50: č. g. M. Poljak, č. g. Dr. Samsa, Schubert, M. Čemažar, ž. urad Mokronog: po 30: J. Gnamuš, A. Hlibšar, N. Čadež, po 25: M. Godina, ž. ur. Kamna gorica, po 20: U. Gukelstein, M. Lesnika, po 10: M. Gajšek, J. Mikolaj, M. Gajšek, P. Mašič, I. Dolinšek, K. Teul, č. g. A. Šoba, I. Mašič 12, P. Straus 5 dol., č. g. A. Kordin 1 dol., A. Sedej 100 lir. Več neimenovanih večje in manjše zneske. Bobek Ana 10, Tretjeredniki v Štangl 100, Ljubljanski tretjeredniki za strop v ladji 45 000. Trz. Zupanc Gor. Ponikva 100, gdč. Stussiner 75, M. J. Celje Lisce 300, Tretjeredniki na Vrhnik 250, isti od sv. Križa pri R. Slatini 50, Helena Kranjc 40, Bergant Mar. 300, Brénko B. 100, Kepic Amal. 445, A. K. 400. — Bog poplačaj vsem stotero! Nadalje so darovali oz. nabrali: Mar. Vrečar 1310, Bradač M. 500 (ustanovni ud) M. Lukanc 800. Bog povrni!

Za frančišk. misijone: Iz Nazareta Ant. Florjan 50 (za afrik.); nabrale so: Mar. Tominšek 35, Ana Kokovnik 177, Mar. Močnik 16, Elz. Remic 19, N. 7 50, N. s Polzele 100; Tretji red v Metliki 300.

Za afrik. misijone: Neimenovana 50.

Za kruhe sv. Antona: Več N. 120.

Tretjeredne vaje za november in december 1926.

Ljubljana: M. shod: 21. nov. in 19. dec. ob polu 5. uri pop.; za zadržane naslednji dan ob 5. zj. v dvorani. — Poduk za novince: 28. nov. in 26. dec. ob 4. pop. — Odborne seje: za moške na dan shoda ob 10. dop., za ženske 21. nov. po shodu, 25. dec. ob 4. pop. — Sprejem novih udov in obljube novincev 1. nov. ob 4. pop. v dvorani. — Maribor: M. shod: 7. nov. in 8. dec. — Sv. Trojica: 7. nov. in 8. dec.

Rimsko-serafinski koledar za leto 1926.

November.

December.

1 P	V.O.	Vsi sveti	1 S	Čm.	Bl. Anton 1. r.
2 T	P.O.	Spomin vseh vernih mrtvih	2 Č	Čm.	Sv. Bibijana
3 S	Čm.	Bl. Rajnerij 1. r.	3 P		Sv. Fr. Ksav.
4 Č		Sv. Karol Boromej	4 S		Sv. Peter Krizolog c. uč.
5 P		Sv. relikvije	5 N		2. adv. Bl. Nikolaj 1. r.
6 S	Čm.	Bl. Marjeta Lotr. 2. r.	6 P		Sv. Nikolaj šk.
7 N		24. po bink. Bl. Helena 2. r.	7 T		Sv. Ambrož c. uč.
8 P		osmina vseh svetih	8 S	VO.P.O.	Brezmadežno spočetje D. M.
9 T		Posveč. bazil. presv. Odrēš.	9 Č	P.O.	Bl. Elizabeta in Delfina 3. r.
10 S		Sv. Andrej Avel.	10 P		Bl. Peter Sijenski 3. r.
11 Č		Sv. Martin šk.	11 S		Bl. Hugolin 3. r.
12 P	Čm.	Bl. Gabrijel in Janez 1. 3. r.	12 N		3. adv. Najdenje trupla sv. Fr.
13 S	P.O.	Sv. Didak 1. r.	13 P		Sv. Lucija
14 N	P.O.	25. po bink. Sv. Jozafat	14 T		Bl. Konrad in Bartol 1. 3. r.
15 P		Sv. Gertruda	15 S	P.O.	kvatr. Osmina brezmdž. spočt.
16 T	P.O.	Sv. Agneza Asiška 2. r.	16 Č		Sv. Evzebij
17 S	Čm.	Bl. Salomea in Ivana 2. 3. r.	17 P		kvatr. Mlt. in sv. m. od dneva
18 Č		Posveč. bazil. sv. ap.	18 S		kvatr. Mlt. in sv. m. od dneva
19 P	VO.P.O.	Sv. Elizabeta 3. r. zaščitn.	19 N		4. adv.
20 S		Sv. Feliks	20 P		Mlt. in sv. maša od dneva
21 N		26. po bink.	21 T		Sv. Tomaž ap.
22 P		Sv. Cecilija	22 S		Mlt. in sv. maša od dneva
23 T		Sv. Klemen	23 Č		Bl. Nikolaj 1. r.
24 S		Sv. Janez od križa	24 P		post. božična vilija
25 Č	V.O.	Sv. Katarina	25 S	VO.P.O.	Rojstvo Gospoda n. J. K.
26 P	P.O.	Sv. Leonard 1. r.	26 N		Sv. Štefan m.
27 S		Bl. Bernardin in Humilj 1. r.	27 P		Sv. Janez ap. in ev.
28 N	P.O.	1. adventna. Sv. Jakob 1. r.	28 T		Sv. nedolžni otročiči
29 P	P.O.	Vsi sveti seraf. reda	29 S		Sv. Tomaž šk.
30 T		Sv. Andrej ap.	30 Č		O nedelji mej osmino
			31 P		Sv. Silvester

Tebe Boga hvalimo, Tebe Gospoda spoznavamo!